

ЗМІСТ

Засідання четверте, ранкове
(Четвер, 8 лютого 2018 року)

Прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення вимог законів України, спрямованих на створення безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю до будівель і споруд»	...5
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа	...27
Прийняття рішення про направлення на повторне друге читання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» щодо надання притулку бездомним особам»	...29
Внесення зміни до статті 115 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення дострокової пенсії за віком членам сімей осіб, які загинули (померли) внаслідок поранення, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров’я, одержаних під час участі в Революції Гідності	...35
Ратифікація: Протоколу між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про внесення змін до Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про взаємний захист секретної інформації	...42

Угоди між Україною та Португальською Республікою про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом	...44
Договору між Україною та Королівством Таїланд про взаємну правову допомогу у кримінальних справах	...44
Прийняття постанов:	
«Про Заяву Верховної Ради України «Про засудження випробувань зброї масового ураження Корейською Народно-Демократичною Республікою»	...44
«Про відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки (25 лютого 2021 року)»	...50
«Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2018 році»	...57
Внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»	...61, 78
Голосування про розгляд питання про призначення окремих позачергових місцевих виборів	...66, 74, 75
Рейтингове голосування про проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про Лічильну комісію Верховної Ради України восьмого скликання»	...68, 75
Внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо надання об'єктам підводної культурної спадщини статусу Морського меморіалу	...69

Заяви фракцій:

Радикальної партії та «Об'єднання «Самопоміч» ...73

«Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт» ...76

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ЧЕТВЕРТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
8 лютого 2018 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку! Колеги, прошу заходити до залу, займати робочі місця і підготуватися до реєстрації.

Прожу провести реєстрацію.

У сесійному залі зареєструвалися 355 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Колеги, сьогодні день народження в Юрія Миколайовича Берези, героя українсько-російської війни. Пане Юрію, з днем народження! *(Оплески)*. У Ігоря Анатолійовича Діденка. Вітаємо нашого колегу. У Миколи Володимировича Люшняка. Вітаємо з днем народження! У Івана Івановича Мельничука. Вітаємо нашого колегу з днем народження! *(Оплески)*.

Колеги, 8 лютого 1994 року Україна підписала Рамковий документ – програму НАТО «Партнерство заради миру». З того дня (сьогодні річниця) розпочався шлях України до НАТО.

У цьому документі сказано, що партнерство започатковується як вираз спільної переконаності в тому, що стабільність і безпека в євроатлантичному регіоні може бути досягнута лише шляхом співробітництва і спільних дій. Це був перший крок на шляху до НАТО. Колеги, ми цим парламентом проголосували стратегічне завдання України – вступ до НАТО. Це запурука нашої безпеки, особливо в час відбиття російської агресії. Я переконаний, що Україна буде в НАТО, і ми спільно завершимо цей шлях.

Переходимо до питань порядку денного. Колеги, сьогодні в нас на розгляді два блоки. Перший – це питання соціальної політики, які повинні об'єднати зал і мають бути неконфліктними. Переконаний, ми зможемо їх пройти швидко й ефективно.

Другий блок – це питання культури. Сподіваюся, що ми зможемо пройти його без великих і тривалих дискусій.

Крім того, я хотів би наголосити, що в нас назбиралася велика кількість питань щодо дочасних виборів. Понад 90 проектів постанов про призначення дочасних виборів лежать у парламенті. Це наш борг перед місцевими громадами. Тому протягом дня я поставлю на голосування пропозицію, щоб ми розблокували позачергові вибори. Я дуже розраховую, що весь зал підтримає цю пропозицію. Це 90 голосувань – доведеться мобілізуватися. Проте я хотів би, щоб усі мою пропозицію проаналізували, обговорили між собою, і коли я її внесу на голосування, ми мали сконсолідований і змобілізований зал.

Отже, комітет провів попередню роботу, і сьогодні, я вважаю, було б правильним, якби ми змогли прийняти хоча б частину постанов про призначення дочасних виборів.

Переходимо до першого питання порядку денного. На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення вимог законів України, спрямованих на створення безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю до будівель і споруд» ([№ 6536](#)). Важливий соціальний законопроект. Я просив би, колеги, щоб ми проголосували його розгляд за скороченою процедурою, щоб мати можливість прийняти більше соціальних законів. Хотів би, щоб була підтримка всього залу і всіх фракцій цієї пропозиції. Прошу зайняти робочі місця і підготуватися до голосування.

Можемо голосувати? Я ще раз наголошую: проект закону про створення безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю до будівель і споруд. Переконали, усі його підтримають.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту закону № 6536 за скороченою процедурою. Колеги, прошу підтримати, голосуємо.

«За» – 133.

Колеги, не всі встигли. Я хочу наголосити ще раз, це проект закону, який спрямований на створення безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю до будівель і споруд. Законопроект невеликий за обсягом, але соціально дуже важливий. Думаю, що всі згодні з тим, що для того щоб ми змогли розглянути більше законопроектів,

нам краще неконфліктні проекти законів проходити за скороченою процедурою.

Тому прошу ще раз, колеги, підготуватися і підтримати пропозицію розгляду за скороченою процедурою. Готові? Будь ласка, я прошу зайти до залу, зайняти робочі місця і підготуватися до голосування. Ставлю ще раз на голосування пропозицію, щоб проект закону № 6536 ми розглянули за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 139.

Ще раз поставлю, якщо не буде голосів, ми підемо за повною процедурою. Не спрацювала картка. Я прошу голів фракцій запросити депутатів до залу.

Отже, прошу зайняти робочі місця і насправді підтримати. Готові? Ставлю ще раз на голосування пропозицію, щоб проект закону, спрямований на створення безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю до будівель і споруд (№ 6536), ми розглянули за скороченою процедурою. Прошу всіх підтримати дану пропозицію, голосуємо.

«За» – 147.

Бачу, що не встигли. Колеги, прошу зайняти робочі місця. Заходять, так? Давайте ще раз поставлю, колеги. Якщо не буде голосів, ми входимо в повну процедуру.

Я прошу підтримати пропозицію, щоб даний проект закону ми розглянули за скороченою процедурою. Прошу проголосувати.

«За» – 143.

Ще менше голосів. Очевидно, є політична воля залу, щоб ми цей законопроект розглянули за повною процедурою.

Запрошую до доповіді заступника міністра соціальної політики Федорович Наталію Володимирівну.

Будь ласка, пані Наталіє.

ФЕДОРОВИЧ Н.В., *заступник міністра соціальної політики України*. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Відповідно до Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю Україна взяла на себе зобов'язання вживати належних заходів для забезпечення особам з інвалідністю доступу нарівні з іншими громадянами до об'єктів фізичного оточення, транспорту, інформації, засобів зв'язку.

Ці заходи повинні включати, зокрема, виявлення і усунення перепон і бар'єрів, що перешкоджають забезпеченню доступності за принципами універсального дизайну.

Сьогодні на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення вимог законів України, спрямованих на створення безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю до будівель і споруд».

Даним проектом акта передбачається внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та законів України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про архітектурну діяльність», «Про основи містобудування» в частині встановлення ефективного механізму контролю за дотриманням вимог законодавства щодо необхідності створення безперешкодного середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Зокрема, пропонується збільшити відповідальність посадових осіб у разі вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з недотриманням державних будівельних норм, стандартів і правил щодо доступності для маломобільних груп населення шляхом позбавлення за рішенням суду права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, а також накладення штрафу на головного архітектора проекту, головного інженера проекту, посилення відповідальності за здійснення авторського і технічного нагляду.

Пропонується проводити обстеження та паспортизацію будинків і споруд, що підлягають обов'язковому обстеженню відповідно до законодавства з метою забезпечення їхньої надійності та безпеки під час експлуатації, у тому числі стосовно врахування потреб осіб з інвалідністю, згідно з будівельними нормами, стандартами і правилами щодо доступності для маломобільних груп населення.

Шановні народні депутати, цей законопроект Міністерству соціальної політики дався непросто. На той момент, коли ми його розробляли, у нас не було фахівців з доступності, тому залучали багато різних експертів, архітекторів, будівельників, для того щоб цей документ виписати якісно і він працював.

Ми маємо величезну підтримку наших колег з Міністерства інфраструктури і вдячні їм за це. Ми сподіваємося сьогодні також на вашу підтримку цього проекту, він дуже важливий, з тим щоб особи з інвалідністю нарівні з усіма мали належний доступ до всіх об'єктів

інфраструктури, у тому числі будинків і споруд. Підтримайте, будь ласка, цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на запитання до доповідача, 3 хвилини.

Будь ласка, увімкніть мікрофон народного депутата Мусія.

МУСІЙ О.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, самовисуванець). Добрий день, шановні народні депутати! У мене запитання саме до доповідача. Скажіть, будь ласка, у законопроекті передбачено, що доступ осіб з обмеженими можливостями буде до тих будівель, які зараз будуються і будуватимуться, чи до всіх тих, які побудовані ще 200-300 років тому? Бо це також дуже важливо. Ми знаємо, що за станом на сьогодні, на превеликий жаль, навіть новобудови не обладнані, напевно, у 99 відсотках випадків такими спеціальними територіями, які дають однаковий доступ інвалідам та особам з обмеженими можливостями до цих будівель.

А чи буде передбачений якийсь механізм відповідних підходів обов'язкового будівництва до старих будівель?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідайте.

ФЕДОРОВИЧ Н.В. Дякую сердечно за таке запитання. У цьому законопроекті передбачено, що всі проекти, які створюються для будівництва, реконструкції, капітального ремонту діючих споруд, повинні передбачати відповідні норми.

Цим документом також передбачено, що обов'язкова паспортизація усіх будівель, які зараз вже збудовані, повинна здійснитися для того, щоб сказати, наскільки дана споруда доступна чи недоступна і які необхідні зміни треба зробити для того, щоб створити доступність для осіб з інвалідністю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Спориш Іван Дмитрович. Будь ласка.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Звичайно, законопроект дуже потрібний для людей з інвалідністю. Вважаю, що дуже добре, що всі міністерства погодилися з даним проектом закону. Ми повинні сьогодні його прийняти обов'язково.

Але в мене таке запитання. Накладення штрафів на тих, хто не буде все це робити, щоб інваліди могли потрапити до даних споруд і таке інше, – це досить мало. Я думаю, що треба підвищити відповідальність аж до того, щоб звільняти з роботи. Така норма є в даному законопроекті чи ні?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пані Наталіє.

ФЕДОРОВИЧ Н.В. У даному проекті пропонується дати право судам приймати рішення щодо позбавлення певних видів діяльності на один рік, наприклад, для архітекторів, які порушили відповідні вимоги. Думаю, що між першим і другим читаннями ми зможемо доопрацювати цей законопроект, щоб зробити його максимально кращим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Заключне запитання – Шинькович. Будь ласка.

ШИНЬКОВИЧ А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 189, Хмельницька область, самовисуванець). Дякую. Шановна пані заступник міністра, два короткі питання.

Перше. Яким чином буде здійснюватися землевідведення, особливо в тих будівлях, які вже функціонують, тобто у старих будинках? Хто здійснюватиме контроль за виконанням такого закону, тому що ми знаємо, що в тих службах, які контролюють архітектурно-будівельні норми, на жаль, сьогодні на рівні з Держгеокадастром, напевно,

найвищий ступінь корупції? Прошу відповісти, яким чином це виписано в законопроекті?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ФЕДОРОВИЧ Н.В. У цьому проекті закону ми пропонуємо надати право місцевим державним адміністраціям і органам місцевого самоврядування здійснювати контроль за даним блоком питань. Ви пригадуєте, таке право місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування мали, якщо я не помиляюся, до 2011 року, допоки були внесені зміни до закону про містобудівну діяльність. Тоді, коли місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування мали таке право, в Україні було створено дуже багато доступних об'єктів. Зокрема, у моєму рідному місті комітет доступності не лише ефективно працював з органами місцевого самоврядування, а й до складу комісії щодо здачі в експлуатацію також були введені представники управління соціального захисту, громадських організацій осіб з інвалідністю. Відповідно і проекти розроблялися з урахуванням доступності, бо важливо проектувати правильно. Тому в цьому законопроекті ми і передбачаємо відповідальність на етапі проектування, а не лише тоді, коли проект уже зроблений. Власнику, наприклад, який замовить цей проект, буде складно, тому що він заплатив гроші фахівцям, а проект зроблений не з урахуванням доступності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Час для запитань завершений. Запрошую до співдоповіді голову Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників АТО Третякова Олександра Юрійовича. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю., голова Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, ні для кого не секрет, що сьогодні майже 90 відсотків житла не пристосовано для потреб осіб з інвалідністю. Ми розуміємо, що

є об'єктивні проблеми з адаптацією старого житла, проте потрібно припинити ганебну практику бар'єрного житла, яке будується сьогодні. Має бути визначена чітка відповідальність за його доступність для осіб з інвалідністю, починаючи зі створення проекту будівлі до введення її в експлуатацію.

Тому наш комітет рекомендує прийняти законопроект № 6536 за основу. Його підтримали також комітети: з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства, з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, з питань бюджету, з питань правової політики та правосуддя та з питань запобігання і протидії корупції. Зауваження, які висловлені до законопроекту, у тому числі Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради, будуть опрацьовані під час підготовки проекту до другого читання.

Прошу підтримати рішення комітету і законопроект прийняти за основу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, законопроект підтримали обидва комітети. Думаю, що наша дискусія не буде дуже довгою. Зараз ще запитання, 3 хвилини. Прошу провести запис на запитання до доповідача. Колеги, прошу максимально лаконічно.

Роман Семенуха. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). У мене запитання до шановного голови комітету. Чи не вважаєте ви, попри підтримуючу ідею законопроекту, що є певний дисбаланс у розмірі штрафів, які пропонуються?

Що мається на увазі? Проект закону передбачає за адміністративне правопорушення, наприклад, самовільне будівництво, у десять разів більший штраф, ніж за майже аналогічні кримінальні правопорушення. Думаю, що цей дисбаланс треба усунути. Мені важливо почути вашу точку зору.

Сьогодні, наприклад, за кримінально каране самовільне будівництво – штраф у розмірі від 300 до 500 неоподатковуваних

мінімумів, а за адміністративне правопорушення під час планування і забудови території передбачено штраф від 3 до 5 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ми не маємо допускати новими законами такого дисбалансу розмірів покарання між адміністративними і кримінальними правопорушеннями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Олександрє.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Упевнений, що ці кошти підуть на підтримку людей з інвалідністю. Я ще збільшив би. Тому що за всі минулі роки в Україні і зараз за незалежності всі, хто будує ці будівлі у країні, нічого не роблять для цих людей. Чому в Америці на вулицях ви бачите багато людей з інвалідністю? Не тому, що їх там більше, а тому, що вони там можуть жити. Чому в нашій державі ми їх не бачимо? Тому що вони не можуть вийти на вулицю. Отже, вважаю, що штраф повинен бути дуже великий.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Кужель Олександра. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Пане Голово, дякую, що ми розглядаємо сьогодні пакет законопроектів, які стосуються людей з обмеженими можливостями. Давайте прибирати слово «інваліди», як ми домовлялися, – це люди з обмеженими можливостями.

Найперше, що я не сприймаю, це те, що ми передбачаємо вищі вимоги до житлових будівель. Насамперед ми повинні визначати вимоги до всіх будівель державних органів, бо навіть у Кабінет Міністрів і в деякі міністерства інвалід не може заїхати.

По-друге, рішення щодо будівельної норми, яка стосується інвалідів, було прийнято ще в 2009 році. Сьогодні – 2018 рік. Досі немає у законах про будівництво норми, яка була б виписана як будівельна норма.

По-третє, підтримуючи пана Семенуху, я вас декілька разів просила, давайте розглянемо мій законопроект. У проекті, який ми розглядаємо сьогодні, виписана норма, яка порушує Конституцію, що інвалідів повинні приймати на роботу лише комерційні структури. Хіба інвалід не може працювати у Верховній Раді чи у будь-якому міністерстві?

Цей законопроект потребує змін. Але ви говорите, що треба збільшувати штрафи. Це не покращить життя інвалідів. Скажіть вашу думку з цього приводу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Олександрє.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. По-перше, ми не можемо з вами домовлятися, як називати людей з інвалідністю, бо є Європейська хартія, де чітко виписано, як треба називати. Тому, будь ласка, виконуйте положення Європейської хартії (*Шум у залі*).

По-друге, будь ласка, прийдіть хоч раз на засідання, внесіть свої пропозиції... Ще раз кажу, на сайті зазначено графік засідань комітету. Приходьте на засідання під час опрацювання законопроекту між першим і другим читаннями. Нехай фракція «Батьківщина» делегує хоч одну людину до Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю, і ми залюбки будемо з вами працювати. Поки там не працює жодної людини, а лише популісти виступають з трибуни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Час для запитань завершено. Дякую.

Хочу наголосити, що рекомендація комітету – за основу. Ми зможемо багато питань дискусійних... (*Шум у залі*). Так, зараз будуть виступи від фракцій.

Добре, 1 хвилина, Кужель.

КУЖЕЛЬ О.В. Шановний пане голово комітету, на кожне ваше засідання ходять наші експерти. Ми з вами декілька разів особисто домовлялися і не знаходили часу, бо в нас, на жаль, усі засідання комітетів відбуваються в один і той час, ви це знаєте.

Член нашої партії пан Сушкевич працює з вами кожного дня. Нехай хоча б одна партія так працює з вами, як команда «Батьківщини».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Пане Олександрє, час для запитань завершено (*Шум у залі*). Колеги, для виступів буде дуже багато можливостей. Я прошу записатися на виступи від фракцій і груп.

Від фракції «Опозиційний блок» – Павленко Юрій Олександрович. Увімкніть, будь ласка, мікрофон з місця.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Прошу передати слово Королевській Наталії Юріївні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З трибуни, будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги, цей законопроект надзвичайно важливий і водночас настільки ж цинічний. Він, можливо, дасть змогу зробити невеликий крок до безбар'єрності для людей з інвалідністю. Але ж за рахунок кого будуть робити цю безбар'єрність? За рахунок ЖЕКів, ОСББ, тобто за рахунок самих людей з обмеженими можливостями. Послухайте, ну, у людей немає сьогодні грошей сплачувати ці непомірні тарифи. А ви таким рішенням пропонуєте ще підвищити тарифи і перекласти на людей безбар'єрність. Шановні, це цинічно, ми категорично заперечуємо.

Тому «Опозиційний блок» пропонує цей законопроект доопрацювати і вирішити питання щодо створення безбар'єрності за рахунок бюджету, а не за рахунок підвищення тарифів. Це перше.

Друге. Ми дочекалися, коли в парламенті почали розглядати питання щодо соціального захисту. Але ж, повірте мені, цими трьома законопроектами, які запропоновані, ми комплексно питання соціального захисту не вирішимо.

Фракція «Опозиційний блок» не раз зверталася до спікера з проханням заслухати уряд щодо наслідків проведення пенсійної реформи та вирішити питання, які стосуються внесення змін до бюджету на 2018 рік щодо підвищення соціальних стандартів. Насамперед розглянути питання комплексного захисту людей з обмеженими можливостями, тому що ви цинічно позбавили людей пільг, компенсацій, не перерахували пенсії по інвалідності, а зараз, як кістку, кидаєте безбар'єрність за рахунок людей. Ні, такого не буде. Сьогодні, коли в залі повністю відсутня більшість, розглядати питання стосовно людей з обмеженими можливостями, ми вважаємо, неприпустимо.

Тому «Опозиційний блок» наполягає на доопрацюванні. Ми вважаємо, що питання безбар'єрності повинно вирішуватися за рахунок бюджету. Закликаємо об'єднати зусилля всіх депутатів та вирішити комплексно питання захисту людей з обмеженими можливостями, підвищення пенсій та компенсацій і повернення пільг.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, від фракції «Об'єднання «Самопоміч» Олена Сотник передає слово Роману Семенусі. Ви з місця виступатимете, так? Будь ласка, з місця.

СЕМЕНУХА Р.С. Шановні колеги! Шановні громадяни! Кілька цифр, щоб зрозуміти значимість і важливість цієї проблеми для країни.

На сьогодні кількість осіб з інвалідністю становить близько 6 відсотків від населення України. На початок року ця цифра становила близько 2 мільйонів 600 тисяч осіб, лише дітей з інвалідністю – близько 156 тисяч. Але ставлення держави в цифрах дуже красномовне. Я наведу приклад, щоб зрозуміти, наскільки сьогодні жалюгідне ставлення держави до таких людей. Соціальна допомога дітям-інвалідам в поточному році зростає, вдумайтеся, з 961 гривні аж до 1 тисячі 47 гривень на місяць.

Безперечно, що повноцінна соціалізація людей буде не лише через доступ безбар'єрного середовища, а повністю приведення у відповідність і об'єктів інфраструктури, транспорту, медицини, закладів громадського харчування, банків, юридичних установ і всього, що стосується сфери послуг і торгівлі. Лише так може відбутися повноцінна соціалізація цих людей. Бо наразі розвинуте безбар'єрне середовище ми поки що, на жаль, можемо спостерігати тільки за кордоном. За винятком окремих поодиноких пандусів, що ведуть сьогодні до аптек, супермаркетів, в Україні не передбачено інфраструктури для таких людей.

Для статистики ще одна цифра, щоб ви розуміли. З 1 тисячі 100 об'єктів державної власності на сьогодні доступні для людей з обмеженими можливостями лише 35 відсотків будівель. Ми зараз знову чуємо заклики, що це має вирішувати держава.

Шановні колеги, зараз держава об'єктивно не має на це стільки коштів. Більше того, світова практика свідчить, що дуже часто це відбувається за рахунок саме органів місцевого самоврядування. Якщо взяти різні регіони, то, наприклад, у моєму Харкові вже понад 50 відсотків будівель обладнано такими пандусами. Тобто насправді це залежить від того, якщо місцева влада хоче це робити і чує людей, то це вже давно відбувається.

Ми, безумовно, підтримуємо мету законопроекту про встановлення ефективного механізму контролю за дотриманням вимог законодавства щодо необхідності створення такого безперешкодного середовища для осіб з обмеженими можливостями та інших маломобільних груп населення через посилення адміністративної відповідальності за невиконання законодавства. Це перше.

Другий важливий аспект, який порушує законопроект, – це залучення і розширення компетенції громадських об'єднань осіб з інвалідністю. Тепер такі громадські об'єднання будуть залучатися до обговорення містобудівної документації. Ми вважаємо, що із залученням представників таких людей, їхні проблеми будуть краще почуті.

Але суттєве зауваження, яке я вже висловлював голові комітету, що має бути усунуто під час підготовки законопроекту до другого читання. Як сказав представник міністерства, не можуть у десятки разів перевищувати штрафи за адміністративні правопорушення

аналогічні штрафи за кримінальні правопорушення. Тому я прошу це усунути до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, від «Батьківщини» запрошую до слова Олександру Кужель.

КУЖЕЛЬ О.В. Шановні друзі! Колись на одному з телеканалів була дуже цікава програма, коли запропонували небайдужим активістам сісти в коляску і на цілий день відчувати себе інвалідом – людиною з обмеженими можливостями. Я можу сказати, що всі їхні висновки з цього приводу треба було повністю включити до даного законопроекту. Ці люди сьогодні не мають жодних можливостей відчуття соціалізації і життя.

По-перше, виникає питання, як виїхати з тієї квартири, де ти живеш. Я ніколи не забуду звернення жінки, яка втратила не лише маму, а й своє здоров'я, коли на Оболоні в її під'їзді замість пандуса облаштували коморку для охорони. Вона писала до всіх міністерств, до всіх органів влади, але її мама померла, так і не змігши жодного разу вийти на вулицю. А вона її тягала на руках, втративши своє здоров'я.

Тому мешканці, скинувшись грішми, швидше зроблять пандус, аніж держава, бо ми людяна нація.

По-друге, чи має право держава здавати хоч один об'єкт без пандуса і без усіх умов? Ні, не має. Державо, починайте із себе, не приймайте жодної будівлі. Місцеве самоврядування сьогодні має серйозний вплив на ДАБІ, на тих, хто приймає новобудову. Ви можете ставити вимогу і не підписувати за будь-які хабарі прийняття до експлуатації тих будівель, які не передбачені.

Але підтримуючи свого колегу Семенуху, хочу сказати, що питання пересування ширше, ніж будівлі. У нас немає нормальної кількості транспорту, як це зроблено в Європі, як служба таксі ставиться до таких людей, як вони допомагають у пересуванні, який у них сьогодні зв'язок з такою організацією, як МСЕК, що встановлює їм інвалідність.

Сьогодні мені телефонувала жінка із Жовтих Вод. Вона сліпа, але для того щоб оформити інвалідність, їй треба їхати до Дніпра і мати велику купу грошей. Вона не може цього зробити.

Ми підтримуємо пропозицію скасувати ці штрафи, бо лише заробітчани збирають штрафи, не вкладаючи жодної копійки для людей, які потребують нашої уваги.

Позиція партії «Батьківщина»: найголовніше для інвалідів не ваші подачки – 200, 300, 1 тисяча, вони хочуть бути в суспільстві, вони хочуть бути на роботі, випити каву, говорити й жити в рівних умовах з людьми, які не мають таких проблем.

Ми підтримуємо в першому читанні, але обіцяємо, пане Третьяков, що в нас буде багато поправок, однак щоб не було так, що вони не будуть враховані.

Щодо штрафів ми підтримуємо і знімаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, Олександрє Біловол від групи «Партія «Відродження»... Пан Микола Паламарчук... Пан Мустафа Найєм...

Олександрє Третьяков, ви записані на виступ. Я вас відволікаю від захоплюючої розмови.

Будь ласка, Олександрє Третьяков.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Я только что прослушал выступление экс-министра социальной политики из «Оппоблока», Партии регионов, которая мужественно рассказывала, как плохо работает сегодняшнее правительство.

Вы ничего не сделали, когда были пять лет при власти. Ви нічого не зробили. Це по-перше.

По-друге, я дуже прошу, коли ви кажете, що не треба брати з людей, а з бюджету, то у вас просто правовий нігілізм. Тому що бюджет збирається з людей України, а також фірм, які працюють і сплачують податки. Тому треба, щоб держава з бюджету допомагала людям з інвалідністю.

По-третє, щодо дискусії про штрафи, про те, що кажуть дві поважні фракції: «Батьківщина» і «Самопоміч». Приходьте на засідання

комітету під час опрацювання законопроекту між першим і другим читаннями, а не просто надсилайте поправки (*Шум у залі*).

Прошу не перебивати, це хамство. Приходьте на засідання комітету, і я впевнений, організуємо правильні умови праці для людей України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прізвища не називалися. Це була дискусія (*Шум у залі*). Я прошу не кричати. Наскільки я розумію, виступили всі бажаючі, окрім членів фракції «Народний фронт», які не встигли записатися. Зараз виступатиме пан Кривошея.

Щодо репліки. Не називалися прізвища, не називалися фракції, але наприкінці обговорення ви отримаєте репліку.

Будь ласка, пане Кривошея.

КРИВОШЕЯ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Добрий день, шановні колеги! Фракція «Народний фронт» однозначно підтримуватиме дану ініціативу. Насамперед я хотів би подякувати нашому профільному міністерству, яке вийшло з такою ініціативою і запропонувало на розгляд у парламенті даний законопроект.

Хтось може говорити, що це не наші повноваження, це можуть розглядати органи місцевого самоврядування чи Кабінет Міністрів, але цим законопроектом сьогодні ми приділяємо увагу не лише людям з інвалідністю, з обмеженими можливостями... Люди добрі, це просто необхідні речі, які мають бути в кожному будинку. Цими пандусами користуються навіть молоді мами зі своїми дітьми. Зі звичайною коляскою просто також неможливо ніде проїхати, зайти і піднятися по східцях.

Тому велике прохання, пані головуюча, залучити всіх народних депутатів до залу, бо з тією кількістю чоловік, яка є зараз у залі, ми розуміємо, що не проголосуємо.

Дуже хотілося б, щоб усі його підтримали, незалежно від політичних амбіцій чи сил, бо міністерство, яке провело надзвичайно велику роботу (розумію, що це велика проблема), акцентує на цьому

досить серйозну увагу. Ми повинні зробити так, щоб надалі міністерство могло чітко вимагати від органів місцевого самоврядування те, що вони мають вносити до проектних документів, і кожен архітектор має це враховувати. Тому це має бути прийнято на законодавчому рівні. Я прошу всіх долучитися до цієї ініціативи і проголосувати за даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я обов'язково запрошу до сесійної зали всіх депутатів. Зараз ще продовжується обговорення.

Шановний Олександрє Третьяков, скажіть, будь ласка, під час вашого виступу ви згадували «Опозиційний блок»? Згадували.

Будь ласка, 1 хвилина для репліки. Від «Опозиційного блоку» пані Королевська. Пані Наталіє, я вас прошу лише не обмінюватися «люб'язностями», нікого не згадувати.

Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, ми, дійсно, знаємо, які сьогодні є проблеми в бюджеті, і розуміємо, що неможливо вирішити всі питання. Але ж давайте будемо відвертими та порівняємо рівень захисту інвалідів, виплати пенсій та пільг, який був чотири роки тому у людей з обмеженими можливостями та зараз. Я вважаю, що не вам зараз давати оцінку, як було і як стало, тому що нині набагато гірше.

Ви знайшли в бюджеті на 2018 рік кошти на ремонт Маріїнського палацу, на утримання уряду та багатьох інших установ, а на захист людей з обмеженими можливостями ви не знайшли грошей. Тому ми наполягаємо, що треба правильно захищати сьогодні людей, а не лише все себе та себе.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, зараз на виступі наполягає Радикальна партія. Але виступ по темі. Пане Олеже, я вам на всяк випадок нагадаю, як називається проект закону, який ми зараз обговорюємо: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України про посилення вимог законів України, спрямованих на створення безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю до будівель і споруд».

Пані Наталіє, після обговорення я надам вам слово. Відповідно до Регламенту зараз маємо обговорювати законопроект.

Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Наша фракція вийшла до трибуни на знак протесту проти бездіяльності парламенту. Зараз розглядається надзвичайно важливе питання доступу людей з особливими потребами до інфраструктури – можливість жити достойно в рідній країні. І що ми бачимо? У парламенті немає людей, здатних приймати рішення. Учора достроково закрилося засідання парламенту через те, що більше 50 депутатів полетіли на Молитовний сніданок до Америки. Замість того щоб піти на сніданок, на обід і на вечерю до українців і подивитися, чи є в українців що снідати, обідати, вечеряти, вони полетіли до Америки на Молитовний сніданок. Для того щоб задовольнити власне его, бігають там біля «ме» і «жо», тягають за поли конгресменів, щоб сфотографуватися, а потім повертаються в Україну і показують, які вони «круті». Крутий – це коли ти тут працюєш і маєш почуття обов’язку, крутий, коли ти пам’ятаєш про інтереси українців, крутий, коли в результаті твоєї роботи в українців є що снідати, обідати і вечеряти. А то наших людей довели до ручки, а тепер їздять на молитовні сніданки до Америки.

Ми звертаємося до Голови Верховної Ради: перше – опублікувати в газеті «Голос України» список відсутніх народних депутатів на пленарному тижні. Уся країна повинна знати прізвища цих людей.

Друге. Вирахувати із зарплати за той час, коли їх немає на пленарних засіданнях. Розумію, що їм зарплата «до лампочки», якщо вони по 100 тисяч доларів платять за сніданки і за фотографії з американськими конгресменами. Треба гордитися фотографіями з українськими людьми, але вони бояться вийти до людей, тому що люди їм в очі скажуть про результати їхньої політики.

Наша фракція висловлює протест проти безвідповідальності, проти безсовісності тих наших колег, які замість того щоб приймати закони, що поліпшать життя українців, їздять по закордонах за гроші самих українців.

По-перше, оприлюднити прізвища, по-друге, вирахувати із зарплати, і взагалі нагальне питання скорочення чисельності депутатів та запровадження механізму відкликання депутатів. Якщо виборці бачать, що він не ходить на роботу, не голосує, не працює, у такого депутата треба забирати мандат.

Насамкінець. Я, безумовно, радий за колег, які там сьогодні снідають в Америці. Але я був би ще більше радий, якби українські сім'ї, діти споживали і на сніданок, і на обід, і на вечерю всі продукти харчування, а не лише чорний хліб без масла на одній воді.

ГОЛОВУЮЧА. Будемо вважати, що це був виступ в обговоренні законопроекту, хоча він більше стосувався питання роботи Верховної Ради України. Тут лише можна підтримати заклики колег відвідувати всі засідання і комітетів, і парламенту.

Колеги, зараз ми переходимо до виступів народних депутатів України. На це відводиться 9 хвилин. Три колеги зможуть отримати слово по 3 хвилини. Прошу, будь ласка, записатися. Представник профільного комітету також просить слова. Цього немає за Регламентом, але ми будемо шанувати наших колег з уряду і надамо таку можливість.

Будь ласка, пані Королевська, вам слово з місця.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Прошу передати слово Ігорю Шурмі.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Шурма з місця.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Те, що зараз відбувається в залі, свідчить про повну безвідповідальність, у тому числі, на превеликий жаль, уряду. Ставити на такий день соціально важливі питання, знаючи, що сьогодні не можуть назбирати, навіть, коаліція, яка має 226 голосів, 150 голосів для скороченої процедури – ставиться по три-чотири рази це питання.

Більше того, це питання, на превеликий жаль, поставлено непрофесійно. Перед тим як говорити по темі. Тут усі виступаючі були від багатьох фракцій, у тому числі від коаліції. Допоки ви не попросите вибачення в людей з особливими потребами, називаючи тут їх

інвалідами, ви не маєте морального права говорити про якісь соціальні стандарти. Це перше.

Друге. Те, що ви говорите, свідчить про ваше незнання проблем, бо сьогодні справа не лише в пандусах. А що робити людям з вадами зору – сліпим, а тим, що нечують? Скажіть мені, будь ласка, до якого міністерства на сьогодні можна потрапити через кнопку виклику, яку встановлено зовні, коли людина не може зайти або заїхати на пандусі? Допоки органи влади самі на місцях не захочуть встановити свою доступність, ніякими законами ви не врегулюєте. Про які штрафи ви говорите? Та ви вже тими штрафами лякаєте... І що стосується швидкості – ніхто нікого не ловить, і штрафи за куріння – ніхто нічого не робить, у вас кабінети так задимлені, що пожежників треба викликати.

Найголовніше. Я не політичний товариш Радикальної партії, але вони порушили сьогодні правильне питання. Ви мені назвіть ще одну державу у світі, від якої 40 людей поїхали на сніданок. А ви знаєте, що, за інсайдерською інформацією, цей сніданок коштує від 50 тисяч доларів? Я не дарма говорив: порахуйте витрати на переліт, на проживання. Скільки заплатили за це все? А може, краще їхнього президента сюди запросити – дешевше вийде, він ще з якоюсь гуманітарною допомогою приїде. Більше того, я вам скажу: допоки ви будете займатися популізмом і насаджувати закони, що треба зробити, ви нічого не зробите.

Підтримую позицію щодо Харкова. Лише соціально відповідальний бізнес, позабюджетні кошти зробили доступними всі адміністрації міста Харкова і області, усі органи соціального захисту. А те, що ви пропонуєте зробити, взявши гроші в одних і сказати, що це для людей з особливими потребами, просто неправильно. Щоб не завалити законопроекту, поверніть його і доопрацюйте.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кривошея Геннадій. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

КРИВОШЕЯ Г.Г. Дякую. По-перше, я хотів би трохи відреагувати на попередній виступ. Дійсно, органи місцевого самоврядування

можуть це зробити. Але я хочу сказати, що керівництво одного органу місцевого самоврядування та іншого дуже сильно між собою відрізняються. Одні, вибачте на слові, крадуть гроші, інші намагаються щось зробити, в одних у містах встановлюються пандуси, в інших – не встановлюються. Треба чітко виставити вимоги і зробити це, як є.

Я так активно підтримую даний законопроект тому, що хочу буквально декілька слів сказати з повідомлення, яке мені надійшло понад місяць тому, про одну людину. Я хотів би, щоб кожний дослухався до цих слів, вони написані російською мовою, але я перекладатиму українською, щоб усі це зрозуміли.

«Дівчинка в 16 років стала інвалідом. Вісім років вона пролежала на животі. Після того вона все-таки почала боротися за своє життя. Вона зрозуміла, що єдиний вихід у її житті – робити якісь ручні поробки, які почала робити і продавати».

Так ось, активісти звернулися до мене з проханням допомогти цій людині, знаєте, в якому питанні? У неї відмовила одна рука. Вона зараз збирає кошти на те, щоб провести відповідну мікрохірургічну операцію. Так, люди самі знаходять вихід, працюють, лежачи вдома на животі, і заробляють гроші. А ми влаштували з вами демагогію, вибачте на слові, займаємося тим, що хтось десь там обідає, смачного. Хочу, щоб ми зрозуміли: потрібно голосувати за цих людей, а не займатися піаром. Це приклад усім вам, коли ви займаєтеся тут піаром, а не голосуєте за простих людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, через кілька хвилин уже відбудеться голосування. Ми завершимо обговорення, перейдемо до прийняття рішення. Тому я прошу всіх голів фракцій запросити депутатів до залу.

Зараз надаю слово для виступу Кодолі Олександрю Михайловичу. Будь ласка.

КОДОЛА О.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 209, Чернігівська область, політична партія «Народний фронт»).* Шановні колеги, ми, дійсно, розглядаємо сьогодні соціально важливий законопроект.

Я як представник Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства хочу сказати, що в нас у країні дуже погано виконуються вимоги державних норм, стандартів і правил щодо доступності до будівель маломобільних груп населення. На прикладі Чернігівщини забудовники починають виконувати ці норми, але загалом, звичайно, ще багато над чим треба в цьому напрямі працювати.

Тому однозначно, наша фракція підтримує ухвалення цього законопроекту. Ми просимо весь зал мобілізуватися і ухвалити його в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Заключний виступ – Литвин Володимир. З трибуни чи з місця? Володимире Михайловичу, до трибуни, будь ласка.

Колеги, заключний виступ. Через 3 хвилини переходимо до голосування. Добре, потім надам вам 1 хвилину.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, самовисуванець). Шановні народні депутати! Минулого тижня я зустрічався в одному з районів (це Баранівський район Житомирської області) з людьми, які мають особливі потреби, а таких на невеликий район 140 осіб, вони кинуті напризволяще. Зусиль місцевої влади і активістів не вистачає.

Разом з тим мушу вам сказати, шановні колеги, що якщо порівняти їхню віру в життя, оптимізм, то думаю, що багато з нас тут присутніх є просто моральними інвалідами порівняно з цими людьми.

Ви вдумайтеся, ми розглядаємо цілий законопроект про те, що треба мати пандуси для людей з особливими потребами. У нас що, держава будує житло? Ні. Будують приватні, так би мовити, інвестори. Хто приймає це житло? Органи влади. Думаю, цю проблему можна розв'язати, не приймаючи відповідного закону. А ми приймаємо закон, для того щоб підтвердити, що в нас влада не діє і абсолютно нічого не робить.

Нарешті ще один момент. Ми так будемо зволікати з прийняттям необхідних рішень, поки Україна не стане країною інвалідів. Учора я звертався до Голови Верховної Ради, до вас, шановні колеги, що

треба прийняти рішення стосовно військових пенсіонерів, пенсіонерів органів Міністерства внутрішніх справ. Поговорили, усі підтримують, реакція – нуль. Де наша позиція?

Давайте відкинемо партійні розбіжності, станемо пліч-о-пліч і приймемо рішення, яким зобов'яжемо Кабінет Міністрів, не чекаючи виборів, бо перед виборами всі необхідні рішення будуть прийняті... На превеликий жаль, жодна пропозиція не знаходить підтримки. У мене особисто складається враження, що ми шукаємо роботу Верховній Раді, демонструємо процес, оскільки немає необхідної кількості голосів для того, щоб прийняти навіть це соціально відповідальне і конче необхідне рішення. Судячи з усього, давайте тоді приймемо, набравшись мужності, рішення піти на дострокові вибори, тим паче що ви, шановні колеги, відвалили собі з панського плеча 512 мільйонів гривень на фінансування політичних партій, а тепер ще створите ЦВК під себе, проведете вибори для себе і порухнете. Так ви зразу прийміть рішення і більше не продовжуйте мучити український народ, якому ви так палко всі клянетесь, засвоївши гарні патріотичні гасла, а роботи абсолютної немає.

Що стосується цього рішення, давайте його будемо приймати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, переходимо до прийняття рішення, займайте робочі місця.

Заключне слово. Відводимо 1 хвилину пані Наталії Федорович. Увімкніть мікрофон. Колеги, займайте робочі місця, за хвилину голосування.

Будь ласка, пані Наталіє.

ФЕДОРОВИЧ Н.В. Шановні народні депутати, насамперед я хотіла б звернутися до Наталії Юрїївни і внести певні уточнення з приводу обов'язків власників і користувачів об'єктів архітектури. Статтю 28 Закону України «Про архітектурну діяльність» пропонується доповнити абзацом про те, щоб зобов'язати проводити обстеження та паспортизацію будинків і споруд. Ми розуміємо, що для того, щоб зрозуміти, що треба зробити, потрібно передусім обстежити, виписати завдання. Запропоновані зміни жодним чином не зобов'язують власників чи ЖЕКи, чи ОСББ робити певні роботи. Ми можемо прийняти надалі будь-яке рішення і дати субвенцію, наприклад, за

рахунок коштів органів місцевого самоврядування, – це наступне рішення. Але для початку треба зрозуміти проблему.

Я прошу підтримати цей законопроект, він дуже важливий і потрібний не лише особам з інвалідністю, а як було сказано шановним депутатом, також для мам, які щодня з візочками потребують цієї доступності, і для кожного з нас, хто може опинитися в різних ситуаціях і мати відповідні потреби.

Цей законопроект дуже важливий, він соціальний. Підтримайте, будь ласка. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, переходимо до прийняття рішення. Наголошую: це лишень за основу. Усі запропоновані пропозиції ми зможемо внести між першим і другим читаннями.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення вимог законів України, спрямованих на створення безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю до будівель і споруд» (№ 6536) лише за основу. Тому прошу всіх одностайно підтримати. Голосуємо.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Колеги, зараз будемо розглядати два дуже коротких законопроекти в другому читанні, тому прошу не розходитися, там всього по кілька поправок.

Окрім того, хочу наголосити на тому, що у вівторок ми не дійшли до законопроекту, який передбачає соціальну підтримку родинам Героїв Небесної Сотні. Це дуже важливий документ, і ми маємо прийняти його до 18 лютого. Тому після двох законопроектів у другому читанні я попрошу його перенести. Прошу підготуватися голову комітету і закликаю всіх не розходитися. Законопроекти, які будуть наступними в порядку денному, невеликі.

Отже, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа» ([№ 5045](#)).

Запрошую до доповіді (це друге читання) голову підкомітету Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму Спориша Івана Дмитровича.

Будь ласка, пане Іване.

СПОРИШ І.Д. Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Як і перший законопроект, який ми прийняли в першому читанні за основу, так і даний проект № 5045, який ми зараз розглядатимемо у другому читанні, досить важливий, тому що ми у ньому захищаємо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа.

До даного законопроекту надійшло 17 поправок. Враховано сім поправок, частково враховано п'ять поправок і, всього-на-всього, п'ять поправок відхилено. Як було вже сказано головуючим, що поправок мало, і вони всі майже враховані. Ми повинні, дійсно, прийняти даний законопроект і все-таки надати можливість захистити права дітей-сиріт з даного питання.

Більшість змін, які пропонується внести до законопроекту до другого читання, мають уточнюючий та редакційний характер. На засіданні виникла дискусія, де має відбуватися житловий облік переміщених дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: за місцем проживання чи за місцем реєстрації.

Вважаю, за місцем реєстрації це буде більш-менш справедливіше, тому що за місцем проживання, як ми добре знаємо, що в сільській місцевості не скрізь є реєстрація таких дітей. Тому, думаю, що ми дійшли єдиного висновку: зберегти редакцію першого читання і встановити за місцем реєстрації.

Враховуючи зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради, комітет вирішив не вносити зміни до статті 39 Житлового кодексу щодо житлового обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб, оскільки статтею 36 цього ж кодексу законодавець наділив Кабінет Міністрів України правом визначити випадки обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов не за місцем їх проживання. Тому комітет просить даний законопроект підтримати у другому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправок всього п'ять. Я назву авторів. Чи хтось наполягає? Будь ласка, прошу підготуватися. За кілька хвилин буде голосування.

Поправка 2. Не наполягає.

Поправка 3. Не наполягає.

Поправка 5. Не наполягає.

Поправка 13. Не наполягає.

Поправка 14. Не наполягає.

Таким чином, ми маємо повністю узгоджений законопроект. Обговорення завершено, переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайняти робочі місця. Колеги, прошу всіх припинити дискусії, підготуватися до голосування. Заходимо, заходимо, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа» (№ 5045) у другому читанні та в цілому. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 255.

Закон прийнятий. Потрошку розкачуємося.

На ваш розгляд пропонується наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» щодо надання притулку бездомним особам» ([№ 3833](#)). Друге читання.

Запрошую до доповіді першого заступника голови Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Пацкана Валерія Васильовича.

Будь ласка, пане Валерію.

ПАЦКАН В.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Добрий день, шановний головуючий, шановні народні депутати! Уже рік як ми заборгували закон відповідно до постанови Верховної Ради України від 18 січня

2017 року. Комітет ще рік тому подав врегульований законопроект, який ми з вами мали б прийняти.

Про що йдеться? Даний законопроект спрямований на захист прав бездомних громадян. Ним передбачається надання можливості реєструвати місця проживання бездомних громадян за адресою спеціалізованої соціальної установи, закладу соціального обслуговування. На сьогодні бездомні громадяни, які отримують соціальні послуги в закладах, створених відповідно до законів України, громадськими і благодійними організаціями, фактично позбавлені можливості реєстрації місця проживання в цих закладах. Це позбавляє права найнезахищеніших верств населення на отримання якісних соціальних послуг.

До комітету надійшло 18 поправок від суб'єктів права законодавчої ініціативи. Переважну більшість – їх 13 – комітет врахував, відхилив – п'ять поправок, які внесені з порушенням статті 116 Регламенту Верховної Ради України і не є предметом регулювання Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні».

У комітеті працювала робоча група з представників Міністерства соціальної політики, Державної міграційної служби, до роботи залучалися народні депутати, а також помічники, громадські організації. Під час доопрацювання комітет врахував постанову Кабінету Міністрів. На сьогодні хочу пройтися по всіх поправках. Я думаю, що жодних зауважень щодо поправок не буде. Цей законопроект важливий, тому що ті люди, які мають статус бездомних, не отримують якісних соціальних послуг. Давайте дамо можливість цим людям отримувати такі самі соціальні послуги, як отримують всі наші громадяни.

Шановний пане Голово, готовий до розгляду поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, прошу авторів поправок підготуватися. Нагадаю, у цьому проекті кілька поправок, тому прошу не розходитися.

Поправка 2 Семенухи. Не наполягає.

Поправка 4 Семенухи. Не наполягає.

Поправка 10 Семенухи. Наполягає. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, хочу, щоб ви уважно послушали. Безперечно, підтримуючи

ідею цього законопроекту, фракція «Об'єднання «Самопоміч» під час розгляду цього законопроекту в першому читанні висловлювала категоричні заперечення щодо способу процедури реєстрації бездомних осіб у соціальних установах.

Ми вважаємо, що це може бути використано, є такі ризики, у нечестивий спосіб, для того щоб суттєво вплинути під час виборів в одномандатних мажоритарних округах і на місцевих виборах. Більше того, комітет категорично відкинув наші пропозиції, що були подані у вигляді поправок, і фактично свідомо ігнорує ці існуючі ризики. Зокрема, ця поправка передбачала, щоб саме Міністерство соціальної політики визначало граничну кількість бездомних, які можуть бути зареєстровані однією спеціалізованою соціальною установою. Звертаю увагу всіх депутатів-мажоритарників: ці ризики не вилучені із законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ПАЦКАН В.В. Ми врахували ваші поправки. Хочу трохи заперечити, колего, тому що ця поправка потім може суперечити Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», відповідно до якого громадянам гарантується свобода пересування та вільний вибір місця проживання на території України.

У такий спосіб ми будемо дискримінувати наших громадян. Я вважаю, що дану поправку потрібно відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні? Я ставлю поправку 10, так, Романе? Комітет її відхилив. Хто підтримує дану поправку, прошу голосувати.

«За» – 116.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 15. Наполягає. Будь ласка, Романе Семенуха.

СЕМЕНУХА Р.С. Шановні колеги, ще раз звертаю вашу увагу, що та редакція проекту закону, яка підготовлена комітетом у другому читанні, передбачає, на жаль, величезні ризики щодо маніпуляції

кількістю таких людей. Для запобігання цій проблемі ми підготували частину поправок, які, на жаль, проігноровані комітетом.

Ніхто не заперечує той факт, що соціальні заклади можуть запропонувати ліжко-місце для бездомних. Але саме наша поправка зберігає можливість реєстрації таких людей за адресою спеціалізованої установи незалежно від факту безпосереднього проживання, покладає на спеціалізовані установи обов'язок вести окремі списки таких бездомних осіб, які безпосередньо проживають у відповідних установах. Це знизило б ці ризики і врегулювало б дану проблему. Поясніть, чому цю поправку не враховано?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ПАЦКАН В.В. Шановний колего, те, що ви пропонуєте, уже враховано в іншому законі. Законом України «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей» уже передбачено облік бездомних осіб за місцем їх проживання або місцем перебування, який ведеться відповідними закладами для бездомних осіб – центрами обліку. Так що ця поправка вже врахована в іншому законі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наполягаєте на голосуванні? Наполягає.

Ставлю на голосування поправку 15. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 123.

Рішення не прийнято.

Поправка 16. Не наполягає?

Так, колеги, це остання поправка, на якій наполягає автор. Через 2 хвилини ми переходимо до голосування. Тому я прошу всіх запросити до залу і підготуватися до прийняття рішення.

А зараз для оголошення поправки – Роман Семенуха. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Шановні колеги! Хочу втретє звернути вашу увагу, бо це насправді вінець єзуїтства цього законопроекту саме в частині реєстрації і способу осіб. Фактично він надає право не лише створювати органам місцевого самоврядування такі установи, а ще й,

вдумайтеся, недержавним суб'єктам, тобто громадським організаціям. Скажу простими словами: на будь-якому мажоритарному окрузі громадські організації можуть утворити соціальні установи. За 10 днів до оновлення списків виборців зареєструвати безліч людей, які буцімто проголосують, що може стати вирішальним у підрахунку голосів під час встановлення підрахунку голосів в одномандатних округах.

Ще раз наголошую: ми беззаперечно підтримуємо ідею законопроекту, але ті ризики, які містить цей законопроект у частині реєстрації і способу осіб, категорично неприпустимі, можливо, і створені для того, щоб фальсифікувати вибори. Прошу не підтримувати законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Валерію.

ПАЦКАН В.В. Шановний колего, ми зараз можемо завалити законопроект, який є досить актуальним на сьогодні для бездомних людей. Ви вводите в оману весь зал. Це враховано в іншому законі.

Я наголошую ще раз: бездомні особи – клієнти центрів обліку голосують на загальних виборчих дільницях за територіальним принципом. Тобто ніхто не буде створювати жодних спеціальних реєстрів виборців.

Я прошу вас не вводити в оману і підтримати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Обговорення завершено. Прошу всіх зайняти робочі місця і запросити депутатів до залу. Будь ласка, прошу зайняти робочі місця і підготуватися до прийняття рішення. Не виходьте із залу. Мушак, до роботи.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» щодо надання притулку бездомним особам» (№ 3833) у другому читанні та в цілому. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 203.

Я поставлю зараз пропозицію про повернення для уточнення.
Будь ласка, Валерію, 1 хвилина.

ПАЦКАН В.В. Друзі, цей законопроект не передбачає тих норм, про які каже наш колега Семенуха із «Самопоміч». Реєстрація і голосування буде відбуватися на загальних підставах. Ми лише просимо, щоб дані особи, бездомні, люди, які зараз не мають соціального захисту, мали можливість бути зареєстровані до соціальних інституцій за місцем їх розташування.

Що стосується частини голосування. Вони будуть так само внесені до реєстру виборців і так само на загальних підставах голосуватимуть. Жодних схем Черновецького, приписування й іншого в цьому проекті не передбачено, пане Семенуха. Законопроект не передбачає в частині реєстрації виборців перереєстрації і таке інше. Прошу вас підтримати зазначений законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу почути позицію від уряду. Пані Наталіє, будь ласка, 1 хвилина.

ФЕДОРОВИЧ Н.В. Дякую. Я хочу звернутися до депутатів, зокрема з «Об'єднання «Самопоміч», поряд з вами ваші колеги Олег Березюк, Любомир Зубач. Запитайте у них про ті великі переваги, які мало місто Львів, коли ми створювали центр обліку і говорили про право бездомних осіб голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, репліка дається, коли образили когось. Я не чув жодної образи.

Зараз я ставлю на голосування пропозицію про повернення до голосування проекту закону № 3833. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 194.

Немає достатньо голосів.

Тоді до комітету на повторне друге читання. Підтримується?

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до комітету на повторне друге читання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» щодо надання притулку бездомним особам» (№ 3833). Прошу проголосувати, щоб ми не втратили законопроекту. Голосуємо.

«За» – 217 (*Шум у залі*).

Колеги, я ще раз поставлю пропозицію повернутися... Обговорення завершено.

Добре, Кужель, 30 секунд, репліка. Прошу підготуватися, я зараз ще раз поставлю.

Будь ласка, Кужель.

КУЖЕЛЬ О.В. Шановні друзі, дуже прошу проголосувати пропозицію про направлення на повторне друге читання, тому що є страшна проблема: люди, у яких немає реєстрації, не мають можливості отримати ані пенсій, ані соціального захисту. Це питання державницьке. Прошу вас проголосувати за повторне друге читання, щоб ми все це врегулювали і зробили в законний спосіб на захист людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

У комітеті можна буде всі застереження врахувати. Але відхилення цього законопроекту буде поганим знаком і сигналом для суспільства. Тому я прошу підготуватися.

Я ще раз ставлю пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» щодо надання притулку бездомним особам» (№ 3833) до комітету на повторне друге читання. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, як я і говорив перед цим голосуванням, у нас стоїть через кілька законопроектів проект Закону «Про внесення зміни до статті 115 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» щодо соціального захисту родин Героїв Небесної Сотні. Важливо, щоб до 18 лютого парламент прийняв цей законопроект.

Я поставлю пропозицію перенести його розгляд на зараз. Колеги, я дуже прошу всіх взяти участь у голосуванні, ми до цього законопроекту не дійшли у вівторок, він у порядку денному стояв

наступним. Дуже прошу всіх уважно і відповідально проголосувати. Отже, прошу зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про перенесення і розгляд зараз проекту Закону «Про внесення зміни до статті 115 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення дострокової пенсії за віком членам сімей осіб, які загинули (померли) внаслідок поранення, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі в Революції Гідності» ([№ 7429](#)). Прошу підтримати родини Героїв Небесної Сотні. Голосуємо.

«За» – 232.

Перенесли.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Денісову Людмилу Леонтіївну. Будь ласка, пані Людмило.

Вибачте. Прошу підтримати розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 188.

Рішення прийнято.

Будь ласка, Людмило Леонтіївно.

ДЕНІСОВА Л.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний головуючий, шановні народні депутати! 20 лютого ми будемо вшановувати подвиг учасників Революції Гідності та увічнювати пам'ять Героїв Небесної Сотні. Чотири роки тому мільйони українців вийшли на захист ідеалів демократії, відстоювати свої права та свободи, європейське майбутнє України.

Події, які відбулися тоді, пам'ятає кожен з нас, як і ціну, яку заплатили наші громадяни: віддали своє життя. 108 осіб загинули або померли внаслідок поранень чи ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі в Революції Гідності.

108 родин втратили найближчих, найдорожчих людей: дітей, батьків, чоловіків, дружин. Ми повинні дбати про сім'ї героїв, забезпечувати їх державною підтримкою, у тому числі гарантувати належний рівень пенсійних прав. З цією метою мною разом з іншими

народними депутатами розроблений проект, який передбачає надати право на призначення дострокової пенсії за віком членам сімей осіб, які загинули або померли внаслідок поранень, каліцтва, контузії та інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі в Революції Гідності.

Таке право отримають дружини (чоловіки), якщо вони не взяли повторний шлюб, діти, які стали інвалідами до досягнення повноліття, і батьки. Вони зможуть вийти на пенсію: чоловіки в 55 років за наявності страхового стажу 25 років і жінки в 50 років за наявності страхового стажу 20 років.

Деякі урядовці говорять, що це гроші. Я хочу відповісти їм, що, по-перше, це 63 особи, по-друге, це 1 мільйон 800 тисяч на рік. Ми пам'ятаємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ДЕНІСОВА Л.Л. ...голова «Нафтогазу», 1,5 мільйона на місяць. Думаю, що це невеликі кошти, щоб віддати шану нашим Героям Небесної Сотні та їхнім родинам.

Тому комітет пропонує прийняти за основу. Ми з авторами підтримуємо і просимо врахувати поправку, щоб відповідно до закону [№ 2249-VIII](#), який уже набрав чинності, в абзаці другому розділу I замінити слово «інваліди» словами «особи з інвалідністю» та підтримати даний законопроект за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, є потреба обговорювати чи можемо голосувати? Ні, колеги, є вимога обговорювати, щоб ми не втратили голоси. Два – за, два – проти, будь ласка.

Роман Семенуха.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Безперечно, ми підтримуємо цей законопроект, і держава має віддати шану цим людям і їхнім сім'ям.

Проте я, користуючись нагодою, що йдеться також про соціальне і пенсійне забезпечення військовослужбовців (і, слава Богу, що є представники уряду), вкотре хочу звернутися щодо проблеми, пов'язаної з пенсійним забезпеченням військових пенсіонерів.

Я нагадаю всій сесійній залі, що під час внесення змін до пенсійного законодавства в четвертому кварталі минулого року, які уряд так пафосно називав пенсійною реформою, ми взяли на себе зобов'язання розробити новий закон для всіх силовиків, військових пенсіонерів, який мав запрацювати з 1 січня. Проект закону є. Він переданий до РНБО, але й досі не зареєстрований у Верховній Раді. У мене запитання до представника уряду. Пенсії понад 0,5 мільйона громадян, які відносяться сьогодні до категорії військових пенсіонерів, є фактично неосучасненими й непроіндексованими. Де ж справедливість? І це під час війни.

Уряд прийняв проект постанови в грудні, який також стосується пенсій. Чому постанова не виконується?

Фракція «Об'єднання «Самопоміч» під час розгляду бюджету, зокрема моя колега Тетяна Острікова, не раз говорила про те, що бюджет побудований на нереалістичних макропоказниках. Поясніть, будь ласка, представники Міністерства соціальної політики, чому Пенсійний фонд України вже в січні звернувся за позикою в декілька мільярдів гривень? Чому вкотре ви помиляєтеся в розрахунках в обчисленні пенсій, у плануванні бюджетних показників?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Думав, що є застереження щодо даного законопроекту, і я трошки здивований, бо нагадую, що у виступах треба обговорювати даний документ. А коли він не обговорюється, тоді Голова має право зупинити цей виступ.

Будь ласка, від Радикальної партії Олег Ляшко.

ЛЯШКО О.В. Найкраще увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні – це достойне життя українців у рідній країні. Люди саме за це віддавали своє життя: щоб була чесна влада, чесні вибори, економічне зростання, робота, достаток у рідній країні. Ось за що виходили мільйони людей на Майдан, ось за що більше сотні людей віддали своє життя.

Чи пам'ятаєте ви, шановні колеги, про це, коли, замість того щоб приходити на роботу, їдете бозна-куди? Чи пам'ятаєте ви, колеги, про це, коли приймаєте закони, які людей – українців вимушують їхати з рідної країни, щоб заробити собі по закордонах на життя

й прогодувати свою сім'ю? Чи пам'ятаєте ви, колеги, про Майдан? Не просто механічне натискання кнопок, а про той дух Майдану, про ту атмосферу, про те, що кожен з нас відчував у душі, що країна змінилася, що країна йде вперед, що люди вже не зупиняться? На жаль, люди йдуть вперед – зупинилася влада. Не просто зупинилася, а ще й назад відкачує.

Завдання моєї команди, всіх українців – ні кроку назад, лише вперед! Занадто великі жертви, занадто багато потрясінь, занадто багато викликів. Ми не можемо той історичний шанс, який нам дав Господь Бог, проміняти і повести Україну манівцями, як це робиться сьогодні.

Достойне життя в рідній країні, достойний заробіток, достойне життя для наших дітей, повага до України, любов до України. Поважати себе! Бо якщо самі себе не поважаємо, хто на світі поважатиме? І припинити принижувати Україну, побиратися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Народний фронт» Медуниця Олег.

МЕДУНИЦЯ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 157, Сумська область, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово чільному діячу національно-визвольного руху, заступнику керівника «Самооборони Майдану» Миколі Величковичу.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, давайте не будемо піаритися на тих людях, які кілька років тому загинули на Майдані, тут немає про що багато говорити. Голосуємо, тому що ми в боргу перед цими людьми. Мова йде про всього 2 мільйони коштів на рік, і тому тут немає на чому піаритися. Голосуємо усі, незалежно від фракцій.

Дякую (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Спориш.

СПОРИШ І.Д. Шановні народні депутати! Шановна президіє! Звичайно, законопроект № 7429 досить важливий. Ми сьогодні повинні показати своє обличчя. Повинні, йдучи на Майдан, біля всіх пам'яток Небесній Сотні ще раз і ще раз вклонитися. Це буде хоч якась невеличка наша допомога оцим сім'ям, рідні яких загинули під час Революції Гідності.

Тому я хочу, щоб ми зараз об'єднали зал і проголосували всі як один за даний законопроект, бо він, дійсно, є об'єднуючим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Крулько. Увімкніть мікрофон Крулька. Колеги, це заключний виступ, тому я прошу всіх запросити до залу і підготуватися до голосування.

Іван Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, ви знаєте, є питання, які треба голосувати, не рвучи на собі вишиванки і не проливаючи крокодилячі сльози. Є наша відповідальність перед тими людьми, які поклали своє життя під час Революції Гідності. Наше завдання – віддати їм шану, віддати те, що мусить зробити парламент і влада. Такі речі треба робити тихо, спокійно, без надриву. Проте найголовнішим у відданні їм шани буде те, коли розкриють злочини Майдану, коли ті, які вчиняли розстріли на Майдані, будуть сидіти за ґратами. Ось, що має бути найбільшою відповідальністю.

На жаль, за ці всі роки відповіді на ці питання так і не дано. Тут є велика відповідальність усіх тих, які сьогодні при владі і які прийшли до влади саме завдяки людям, котрі стояли на Майдані.

Тому давайте приймемо цей законопроект і виконаємо головну місію: злочинці мають сидіти за ґратами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Геращенко. Це заключний виступ, після того ми переходимо до голосування. Заходьте до залу.

Будь ласка, пані Ірино.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, ви знаєте, мені видається навіть дивним, що ми обговорюємо таке питання під час гулу в залі. Як на мене, це той час, коли всі могли б помовчати в пам'ять про загиблих.

Дуже правильно, що ми маємо обговорювати це питання як нашу відповідальність. Я хочу підтримати так само слова пана Крулька, що має бути і відповідальність насамперед причетних до вбивств. Важливо, що напередодні роковин загибелі Небесної Сотні силові структури дійшли до певних результатів розслідування, і будуть заочно судитися ті, які були причетні до наказів, а не лише беркутівці, кількох з яких вдалося схопити, які безпосередньо розстрілювали.

Однак дуже важливо, щоб кожен з нас зробив висновки зі своїх власних помилок, у тому числі й тих, які були минулого року. Згадайте, будь ласка, як родини Небесної Сотні були вражені тим, як пам'ять про загиблих в ті дні минулого року намагалися присвоїти ті живі, які влаштовували шабаш в Україні.

Я хочу нагадати всім слова Володимира В'ятровича, який правильно сказав, що 18-20 лютого належить пам'яті тих, хто загинув, давайте шанувати їх. Я просто по-людськи хочу звернутися до тих, хто намагається знову перетворити ці дні на шабаш. Не смійте цього робити, не смійте! Як правило, закликають до того ті люди, які не мали жодного стосунку до Майдану, яких не було 18 лютого в Маріїнці, які не витягували в лікарні хлопців, що помирали, і кого 20 не було на Майдані. Давайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іро, скільки ще надати часу? Ще 30 секунд, будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дорогі, я хочу просто сказати, що не тут треба «воздух сотрясать» і говорити про пам'ять, а своїми діями давайте вшануємо людей гідно 18-20 лютого. Жодних шабашів. Це дні пам'яті загиблих. Так має бути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування питання про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 115 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення дострокової пенсії за віком членам сімей осіб, які загинули (померли) внаслідок поранення, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров’я, одержаних під час участі в Революції Гідності» ([№ 7429](#)) за пропозицією комітету з тими поправками, які озвучила Денісова Людмила Леонтіївна з трибуни Верховної Ради для стенограми, за основу та в цілому. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Колеги, у мене до вас є пропозиція. Я хочу порадитися із залом. А чи не було б мудро, користуючись тим, що є концентрація в залі, щоб проекти щодо ратифікації, до яких ми вчора не дійшли, зараз прийняти? Це було б правильно.

Отже, колеги, ставлю на голосування пропозицію, щоб зараз ми перейшли до розгляду питань ратифікації, які стояли на порядку денному вчора. У мене прохання підтримати мою пропозицію, щоб ми швидко змогли розглянути питання міжнародного блоку. Прошу підтримати мою пропозицію. Голосуємо, колеги.

«За» – 213.

Колеги, я ще раз поставлю. Я бачу, секунду, уточнення.

Отже, я ще раз ставлю на голосування пропозицію, щоб зараз ми перейшли до розгляду питань ратифікації. Упевнений, ми їх пройдемо дуже швидко. Це законопроекти № 0168, № 0172, № 0171 і проект постанови № 7434. Прошу підтримати цю пропозицію. Ми швидко й ефективно їх пройдемо. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду, дотримуючись послідовності.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про ратифікацію Протоколу між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки

Молдова про внесення змін до Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про взаємний захист секретної інформації» ([№ 0168](#)).

Будь ласка, прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Колеги, давайте швидко і коротко пройдемо це. Прошу підтримати скорочену процедуру.

«За» – 203.

Дякую.

Запрошую до доповіді голову комітету. Прошу, пані Ганно, коротко.

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Добрий день, колеги! Для поліпшення наших двосторонніх відносин із Республікою Молдова нам дуже важливо ратифікувати Протокол між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про внесення змін до Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова. На початку березня відбудеться візит нашого спікера до Молдови. Думаю, що це надзвичайно важливо. Комітет просить ратифікувати цей протокол. Зважаючи на важливість голосів у залі, скорочую свій виступ. Прошу проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, не виходьте. Зараз відбудеться голосування. Дуже вас прошу повернутися до залу, ми вже голосуємо. Колеги, це міжнародні зобов'язання країни. Потерпіть, будь ласка, кілька хвилин, поверніться до залу, я дуже всіх прошу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Протоколу між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про внесення змін до Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про взаємний захист секретної інформації» ([№ 0168](#)) в цілому. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 236.

Закон прийнято.

На ваш розгляд пропонується наступний проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Португальською Республікою про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом» ([№ 0172](#)).
Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою.

«За» – 213.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді Ганну Гопко (*Шум у залі*).

Голосуємо. Колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Португальською Республікою про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом» (№ 0172) у цілому. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Далі. Проект Закону «Про ратифікацію Договору між Україною та Королівством Таїланд про взаємну правову допомогу у кримінальних справах» ([№ 0171](#)).

Прошу підтримати розгляд даного законопроекту за скороченою процедурою. Голосуємо.

«За» – 219.

Ганна Гопко, голова комітету, закликає голосувати.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Договору між Україною та Королівством Таїланд про взаємну правову допомогу у кримінальних справах» (№ 0171) у цілому. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 226.

Рішення прийнято. Закон прийнятий.

Колеги, у нас ще є одна міжнародна угода – це проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України «Про засудження випробувань зброї масового ураження Корейською Народно-Демократичною Республікою» ([№ 7434](#)).

Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 193.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді Ємця Леоніда Олександровича. Але дуже лаконічно, якщо можна.

ЄМЕЦЬ Л.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 221, м. Київ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, дозвольте подякувати парламенту, що ми зараз приступили до розгляду цього питання. Для мене велика честь, що я та мої колеги виступили авторами тексту заяви про засудження ядерних випробувань Північної Кореї. Ми пропонуємо парламенту підтримати цей проект постанови і виявити чітку позицію українського парламенту – єдиного органу законодавчої влади в парламентсько-президентській республіці, позицію нашої держави. Цією позицією ми засуджуємо ядерні випробування Північної Кореї як такі, що зазіхають на світовий порядок і на мир у всьому світі.

Пропоную зараз одностайно висловити позицію нашої держави підтримкою даного проекту постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Комітет підтримує і закликає всіх проголосувати. Наполягають на обговоренні?

Колеги, увага, давайте порадимось. Є наполягання на обговоренні. Прошу: два – за, два – проти.

Від Радикальної партії Лозовой передає слово для виступу Ляшко Олегу Валерійовичу. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Засудження ядерних випробувань у Північній Кореї, безумовно, важлива тема, і наша команда це підтримає, але давайте повернемося до теми Будапештського меморандуму.

У 1994 році Україна добровільно здала другий ядерний потенціал у світі. Разом взяті Франція, Велика Британія, Китай, Німеччина, інші країни не мали стільки ядерної зброї, як Україна, ми добровільно від

цього відмовилися. Проте нам сьогодні говорять, що Будапештський меморандум, на підставі якого ми відмовилися від ядерної зброї, не є юридично зобов'язуючим документом. Давайте згадаємо заяви нашого посла у Великій Британії, коли їй про це говорять, інші заяви, давайте згадаємо виступ з цієї трибуни віце-президента колишньої адміністрації Байдена, де за 50 хвилин жодного слова не було згадано про Будапештський меморандум і підтверджено зобов'язання Сполучених Штатів Америки щодо Будапештського меморандуму. Це для кого сигнал? Це сигнал для тих, хто сьогодні розробляє ядерну зброю, мотивуючи тим, що це єдина можливість захистити свою країну.

Коли ті, які підписували Будапештський меморандум, за яким брали на себе зобов'язання перед Україною, сьогодні не виконують цього меморандуму, то це найгірше, що може бути прикладом не лише невиконання зобов'язань, а сигнал для всіх інших, що не будьте такими, як Україна, не здавайте своєї зброї, бо завтра так само скажуть, що ми вам нічого не винні.

Так ось, ми маємо послати світу один сигнал, що єдина можливість зупинити розповсюдження ядерної зброї – це виконувати свої зобов'язання перед Україною за Будапештським меморандумом. Сьогодні, коли ми потребуємо цієї підтримки, гаранті-підписанти цього меморандуму повинні виконати свої зобов'язання перед Україною. Це буде найкращий сигнал для світу і найкраща гарантія щодо нерозповсюдження ядерної зброї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Об'єднання «Самопоміч» Данченко Олександр Іванович.

ДАНЧЕНКО О.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч», безумовно, буде підтримувати цей проект постанови. Але ми хочемо сказати, що дуже важливим є виконання зобов'язань, які світ бере за умови використання чи невикористання ядерної зброї.

На фоні Будапештського меморандуму ми хочемо відзначити країну Японію та її уряд, який продовжує підтримувати нашу країну.

Хочемо подякувати ще раз уряду Японії за послідовну підтримку України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кривошея, «Народний фронт». Будь ласка.

КРИВОШЕЯ Г.Г. Підтримуючи дану позицію, хотів би передати слово моєму колезі Олегу Медуниці.

МЕДУНИЦЯ О.В. Шановні колеги, наш обов'язок сьогодні – підтримати весь цивілізований світ у боротьбі з маніяком, який грається ядерною зброєю. Ми закликаємо всіх проголосувати за цю заяву і в такий спосіб визначитися з позицією нашої держави. «Народний фронт» голосує «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, заключний виступ від «Опозиційного блоку» – Мартовицький. Після того переходимо до голосування.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Артура Володимировича.

МАРТОВИЦЬКИЙ А.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 36, Дніпропетровська область, самовисуванець).* Прошу передати слово народному депутату Шурмі.

ШУРМА І.М. Шановні колеги! Навіть, якщо ми провели б інтерактивне опитування на всій земній кулі, то не знайшли жодної країни і людини, яка була б на сьогодні схильна підтримати ядерні випробування.

Я про інше. Допоки наш парламент ми будемо робити посміховиськом? Скажіть, будь ласка, а де ви, такі захисники і борці проти ядерного випробування, були у вересні 2016 року, у вересні 2017 року? Випробування були півроку тому. Знаєте, ці дії мені нагадують таку даму: спочатку лягла в ліжко, а через шість місяців згадала, що вона вагітна. Кому зараз потрібна ця ваша заява? Щоб продемонструвати комусь, що ми це робимо, бо ми такі борці проти ядерних випробувань. Робити це треба було своєчасно й актуально. На ті ваші

заяви уже дав відповідь Президент Польщі, підписавши закон. Зверталися ми, грозилися, показували. Давайте оті пусті заяви не продукувати, бо це посміховисько. На сьогодні ніхто не проводить тих випробувань. Чотири місяці тому це треба було робити. Це по-перше.

По-друге, я звертаюся до головуючого. Андрію Володимировичу, ну, не можна так гвалтувати парламент, ніхто не виступає проти ратифікації. Ну, люди добрі, давайте тоді приймемо нову норму: «за» – 205, рішення прийнято. Давайте не будемо голосувати. Прийдіть зранку о 10 годині, бо ви після обіду нікого не знайдете, до речі, прочитайте законопроекти, скажіть «за», «за», «за», і закрийте засідання парламенту, і їдемо до людей працювати. Не гвалтуйте парламент.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обговорення завершено. Я прошу зайняти робочі місця.

Колеги, я хочу наголосити, що ця заява вкрай і принципово важлива, у тому числі для наших партнерів. Важливий партнер України – це Японія, а минулого року був Рік Японії в Україні, яка є однією з найбільших союзників України і підтримує санкції проти Росії. Вона за всіма позиціями підтримує Україну – і в економічному плані, і в інвестиційному плані. Наше партнерство полягає також і в тому, щоб ми змогли позицією парламенту засудити ядерні випробування, що відбуваються в регіоні, який дуже чутливий для Японії та інших наших партнерів. Тому я прошу всіх одностайно підтримати цю заяву, взявши участь у голосуванні. Прошу зайняти робочі місця.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України «Про засудження випробувань зброї масового ураження Корейською Народно-Демократичною Республікою» (№ 7434) з поправками комітету і техніко-юридичними правками в цілому. Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 228.

Постанову прийнято.

Дякую за плідну роботу, колеги.

Зараз відповідно до Регламенту в нас 30 хвилин перерви, після якої перейдемо до блоку надзвичайно важливих соціальних питань.

Тому я прошу дисципліновано прибути до залу для продовження нашої роботи.

Дякую. Перерва на 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, час, відведений для перерви, завершено. Я прошу всіх заходити до залу. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу.

У нас наступним у порядку денному стоїть проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном» ([№ 6275](#)).

Колеги, я прошу запросити всіх до залу. Наголошую, ми продовжуємо блок питань соціальної політики. Я пропонуватиму розгляд за скороченою процедурою. Ми продемонстрували величезну працездатність до перерви, і нам треба з такою самою динамікою рухатися далі.

Колеги, я хочу ще раз наголосити, що якщо буде воля залу, на певному етапі я запропоную, щоб ми розглянули хоча б частину проектів постанов про дочасні вибори. Вони також стоять у порядку денному. Коли буде в залі максимальна мобілізація, я запропоную, щоб ми хоча б частину з тих проектів постанов, які є, змогли розглянути. Для того треба високий рівень дисципліни.

Прошу максимально запросити колег до залу, щоб ми блок соціальних питань змогли завершити. Потім – проекти постанов про дочасні вибори.

Ще раз прошу заходити до залу, колеги. Наголошую, що я поставлю першою на голосування пропозицію, щоб наступний проект Закону, який є в порядку денному – «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном», ми розглянули за скороченою процедурою.

Прошу дану пропозицію підтримати, колеги. Прошу всіх підготуватися до голосування. Будь ласка, займіть робочі місця. Наступним у нас буде надзвичайно важливий проект Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист

військовослужбовців та членів їх сімей» (№ 5027). Тому я прошу високого рівня дисципліни.

Шановні колеги, прошу підтримати мою пропозицію про розгляд проекту закону № 6275 з соціального пакета за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 108.

Ще раз поставлю. Колеги, будь ласка, займіть робочі місця.

Ще раз ставлю пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном» (№ 6275).

Отже, колеги, давайте ще раз спробуємо. Прошу підтримати пропозицію розгляду за скороченою процедурою. Уважно кожен візьміть участь у голосуванні. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 118.

Є воля залу, щоб ми розглядали цей законопроект за повною процедурою.

Будь ласка, ще 1 хвилину Людмила пояснить і можливо, це змобілізує зал. Будь ласка, заходьте до залу, хто є.

Колеги, є пропозиція від голови комітету (я зараз звернуся), щоб ми розглянули наступний законопроект. Щодо нього є повна мобілізація всіх фракцій. Колеги, будь ласка, заходьте до залу. Ми проводимо ще консультації. Прошу займати робочі місця.

Колеги, до мене звернулася голова комітету, щоб розгляд питання соціального блоку, яке стоїть зараз, перенести. Думаю, що ми маємо дослухатися до голови комітету. Вважаю, що тут, напевно, немає ні в кого застережень, щоб ми не поставили під ризик дане питання. Тому питання з блоку соціальної політики переноситься.

Ми переходимо до наступного питання порядку денного.

На ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки (25 лютого 2021 року)» ([№ 5675-д](#)).

Колеги, прошу підтримати розгляд цього проекту постанови за скороченою процедурою. Я прошу мобілізуватися, усіх зайняти робочі місця і підтримати.

Отже, колеги, прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою проекту постанови. Голосуємо.

«За» – 137.

Не вистачило трохи.

Колеги, а чому утримуються? Це ж дуже короткий і простий проект постанови. Не встигли, так? Поставлю ще раз. Я просто бачу, що велика кількість людей утрималися. Не розумію, чому утримуються? Будь ласка, займіть робочі місця і підтримайте.

Отже, колеги, прошу всіх зайняти робочі місця і взяти участь у голосуванні. Прошу підтримати пропозицію, щоб проект Постанови «Про відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки (25 лютого 2021 року)» (№ 5675-д) ми розглянули за скороченою процедурою. Прошу всіх взяти участь у голосуванні. Голосуємо, колеги.

«За» – 157.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань культури і духовності Княжицького Миколу Леонідовича.

Пане Миколо, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Шановні народні депутати! Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності на своєму засіданні 7 грудня 2017 року (протокол засідання комітету № 64) розглянув проект Постанови «Про відзначення 150-річчя від дня народження Української письменниці та громадського діяча Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач-Квітки) (25 лютого 2021 року)» ([№ 5675](#)), внесений народними депутатами України Констанкевич, Купрієм, Шевченком, В.Шевченком, Дідичем, Батенком, Дубініним.

Більшість народних депутатів членів комітету, присутніх на засіданні, підтримали відзначення вказаного ювілею, який є знаковим для української громадськості. Разом з тим, за згодою та домовленістю з авторами проекту постанови № 5675 члени комітету запропонували розширити та доповнити положення згаданого проекту

постанови, у зв'язку з чим комітет підготував доопрацьований проект Постанови під назвою «Про відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки».

За результатами розгляду Комітет з питань культури і духовності вирішив внести на розгляд Верховної Ради України доопрацьований у комітеті проект Постанови «Про відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки (25 лютого 2021 року)» (№ 5675-д) та рекомендує прийняти його за основу та в цілому.

Шановні народні депутати, цей проект постанови у вас на руках. На жаль, не дуже багато людей є в залі, і часто ті проекти постанов, які в нас мали б збирати більше людей, доводиться розглядати, коли не так багато наших колег працюють, але я дуже розраховую на вашу одностайну підтримку.

Є визначні постаті української культури. Ви знаєте, що, як правило, ми готуємо один проект постанови. Саме такий буде розглядатися сьогодні – про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2018 році. Але такі корифеї, які стояли біля витоків розвитку української культури і державності, як Іван Франко, Леся Українка, Михайло Грушевський, безумовно, заслуговують на те, щоб ми окремо приймали спеціальні постанови про їхнє вшанування, тому що вони мають включати в себе не лише згадку в дуже довгому переліку серед інших імен.

Наприклад, у минулому році ми відзначали 150-річчя Михайла Грушевського, у цьому році відзначаємо 100 років Української революції, а й досі ми не видали повного зібрання творів Грушевського (лише 25 томів з 50 видано), навіть не підготовлені до видання.

Тому я дуже прошу вас підтримати цей проект постанови, щоб ми гідно вшанували Лесю, вшанували її творчість, спадщину: і виданнями книжок, і заходами в закладах культури, і всіма можливими способами. Тому що генії українського народу мають бути нами вшановані. Нам треба не кричати піарно, вибачте, засуджувати десь когось і піарити себе на якихось дешевих справах, а саме в таких голосуваннях, у підтримці таких справ і визначається патріотизм.

Я дуже вдячний Ірині Констанкевич, яка ось тут стоїть, іншим співавторам цього проекту за увагу до цієї великої постаті. Дуже прошу, колеги, підтримати цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, прошу провести запис: два – за, два – проти.

Колеги, хочу повідомити, що в залі до обіду була достатня кількість депутатів. Якщо не буде зараз мобілізації, я проведу рейтингове голосування і опублікую в «Голосі України» всіх, хто відсутній у залі (*Оплески*).

Тому я всіх тих, хто був у залі, закликаю повернутися і взяти участь у роботі. Сьогодні я не робитиму так, як учора, просто проведу рейтингове голосування, і нехай опублікують у газеті всіх відсутніх, щоб уся країна знала, хто не приходить на роботу в час, коли Україна захищає свої кордони, коли всі українці на роботі, і кого немає на робочому місці. На мою думку, це злочин і безвідповідальність.

Отже, колеги, прошу всіх своїх колег запросити до залу і взяти участь в обговоренні.

Білозір Оксана Володимирівна. Будь ласка.

БІЛОЗІР О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Я хочу насамперед подякувати Комітету з питань культури і духовності за системний підхід до тих глобальних процесів, які сьогодні відбуваються в усвідомленні нашої ідентичності.

Даний проект постанови є надзвичайно важливий, тому що масив Лесі Українки, яка входить до Пантеону подвижників української нації, надзвичайно великий. Вона володіла одинадцятьма мовами, перекладала давньогрецькі, давньоєгипетські, давньоіндійські твори, які сьогодні стануть і культурною спадщиною України і української держави. У наш час, коли ведеться гібридна війна, надзвичайно важливо формувати свою національну ідентичність на базі стовпів нашої української нації. Тому я дуже пропоную всім сконцентруватися, незважаючи на те, що нас небагато, але закликаю 226 голосів за цей проект постанови дати.

Фракція «Блок Петра Порошенка» підтримує даний проект постанови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова від фракції «Народний фронт» Кременя Тараса Дмитровича.

Прошу запросити депутатів до залу, голосування відбудеться за кілька хвилин.

Будь ласка, пане Тарасе.

КРЕМІНЬ Т.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Ми повинні підтримати цей проект постанови з кількох причин. По-перше, через те, що Леся Українка є однією з найвідоміших і найвпливовіших українських письменниць за всю історію української державності. Дуже часто її порівнюють і з Тарасом Шевченком, і з Іваном Франком.

По-друге, що найважливіше. Нам цей документ потрібний для того, щоб належним чином підготуватися до 150-річчя з дня її народження. Шістнадцятитомник буде унікальним підтвердженням тому, що український парламент захищає і підтримує українську культуру. Це і репринтні видання, разом з тим і величезна науково-дослідна робота, яка буде проводитися Національною академією наук України і безпосередньо Інститутом літератури імені Тараса Шевченка. Це, звичайно, місцеві ініціативи областей, тих регіонів, з якими вона була пов'язана. Це, безпосередньо, і діяльність Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Найголовніше, утвердження авторитету Лесі Українки – це утвердження авторитету Української держави у світі. Її твори найбільше перекладаються у світі. Тому без мови, без літератури, без належної підтримки української духовності держави не буде.

Я прошу підтримати цей проект постанови за основу та в цілому. «Народний фронт» – «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від Радикальної партії Олег Ляшко. Будь ласка, 2 хвилини.

ЛЯШКО О.В. Наша фракція підтримує проект Постанови про відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки. Мені цікаво буде побачити в цьому залі людей, які не проголосують за це рішення,

і нехай усі українці побачать. Бо за що ми тоді боремося, якщо питання культури – наріжний камінь у фундаменті української незалежності, на жаль, мало цікавить цей зал?

Але хотів би відреагувати на слова свого шановного колеги Миколи Княжицького, який щойно сказав, що з 50 томів праць Грушевського опубліковано лише 25, і, мовляв, це дуже погано, що досі все не написали і не опублікували. А про що вони могли написати – Грушевський і всі інші? Про те, як 100 років тому через чвари втратили українську державність? Про те, як між собою ділили посади, а потім вибачалися один перед одним по Парижах і по Прагах у кав'ярнях? Про те, як Петлюра і більшовики виносили Скоропадського, а всі разом вони винесли Грушевського?

Так ось, я не хочу, щоб про нас, шановні колеги, через 100 років так говорили, як ми говоримо зараз про тих, хто тоді керував нашою рідною країною.

Господь дав шанс Україні отримати незалежність, і що вони з ним зробили? У взаємних чварах втратили цей шанс. Результат – голодомори, репресії, мільйони українців загинули від більшовицької окупації. І 300 студентів захищали Україну під Крутами, тому що тут стояла армія, тримаючи більшовицьке повстання, щоб не дати йому розгорітися.

Давайте робити висновки із помилок столітньої давнини: не сваритися між собою, у результаті чого втратимо країну, а об'єднуватися заради національних інтересів України.

Ми всі різні, маємо різні партії і бачення, але не можемо не захищати України, тому що, як казав один з тих самих класиків, що понад усе – це національний інтерес, а не партійний. Так ось, національний інтерес полягає в тому, щоб захистити українців і дати їм право достойно жити в рідній країні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Володимире Литвин, будь ласка.

Я дам вам слово на завершення обговорення, пане Миколо. Так.

ЛИТВИН В.М. Шановний Голово! Шановні колеги! Я представляю саме той край, де народилася Леся Українка. Мушу вам сказати, що й донині дух творчості, злету душі, вболівання за Україну – це все

присутнє. Це матеріалізовується в тому, що дуже багато талановитих людей є послідовниками Лесі Українки. Правда, вони незапитані, їх твори не публікуються, але, повірте, вони демонструють зразки творчості та високої духовності.

Я вдячний колегам народним депутатам з Волині, усім народним депутатам, які доклалися своїми пропозиціями до цього проекту постанови, що узагальнений комітетом. Було б добре, шановні колеги, якби ми одночасно передбачили святкові заходи (це вже має зробити Кабінет Міністрів) і щодо святкування ювілею Михайла Драгоманова. На моє глибоке переконання, ці дві історичні постаті є органічно пов'язаними, вони доповнюють один одного, зокрема, у питаннях європейського вибору, європейської перспективи, європейськості України. Мушу сказати, що Лєся Українка є нашою великою сучасністю. Якщо прочитати її листи і спілкування з Михайлом Драгомановим, то ми побачимо, що вони тоді вже констатували ті проблеми, які нині заважають нормальному поступу українства. Я переконаний, що музей Лєся Українки бодай раз у житті має відвідати кожен українець, як і побувати на Волині, відвідати інші пам'ятні місця, де жила, творила, страждала і була впевнена в Україні Лєся Українка.

Я пропоную, якщо в нас не вистачає зараз голосів, давайте не спалимо цього проекту постанови, бо це буде на совісті тих, які відсутні у Верховній...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є можливість запросити колег до залу і підготуватися до прийняття рішення. Зараз заключний виступ – від «Опозиційного блоку» Ігор Шурма. Через 2 хвилини ми переходимо до голосування. Тому я прошу всіх народних депутатів запросити до залу.

Ігор Шурма. Будь ласка, 2 хвилини.

ШУРМА І.М. Я хочу сказати, що фракція «Опозиційний блок» підтримує проект постанови про відзначення 150 років з дня народження Лариси Косач-Квітки або Лєся Українки.

Україна подарувала світу багато величєй світової культури. Ми повинні ними пишатися. Шановні колеги, я лише просив би всіх у своїх виступах не забувати, що треба Лєсю Українку поважати відповідно до її вкладу і рівня. Не можна казати, що Лєсю Українку прирівнюють до Івана Франка чи Тараса Шевченка. Вона стоїть на

одному постаменті, на одній висоті, це така сама велич, на яку потрібно рівнятися.

Проте у даному випадку мені дуже шкода головуючого: за Лесю Українку, якій усі клянуться в любові, він запрошує людей до залу. Схаменіться, люди добрі! Щоб проголосувати за таке питання, не треба запрошувати. Прийдіть і проголосуйте, не ганьбіться.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, обговорення завершено, ми переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайняти робочі місця і підготуватися до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки (25 лютого 2021 року)» ([№ 5675-д](#)) за основу та в цілому. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги, уважно.

«За» – 248.

Постанову прийнято.

На ваш розгляд пропонується наступний проект Постанови «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2018 році» ([№ 7274](#)). Прошу підтримати пропозицію розгляду за скороченою процедурою. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 178.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді голову комітету Княжицького Миколу Леонідовича. Будь ласка, пане Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги! Комітет на своєму засіданні 8 листопада 2017 року (протокол № 62) розглянув питання щодо внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Постанови «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2018 році». Проектом визначається перелік найважливіших подій у суспільно-політичному житті України та ювілеїв видатних осіб, які у 2018 році повинні відзначатися на загальнодержавному рівні. Створюються належні правові підстави для організаційної підготовки до їх відзначення.

Народні депутати України члени Комітету з питань культури і духовності ухвалили рішення відповідно до статті 93 Конституції України в порядку законодавчої ініціативи внести на розгляд Верховної Ради України проект Постанови «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2018 році» та рекомендувати Верховній Раді прийняти його за основу та в цілому.

Пропоную від комітету доповнити додаток до проекту постанови наступними абзацами.

У розділі I:

«1125 років з часу першої писемної згадки про місто Ужгород;

370 років з часу битви під Жовтими Водами;

100 років з дня заснування Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

100 років з дня заснування Одеського національного політехнічного університету;

80 років з дня заснування Центральних республіканських майстерень з реставрації цінних музейних експонатів (нині – Національний науково-дослідний реставраційний центр України);

80 років з часу заснування Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука».

У розділі II:

«80 років з дня народження Михайла Зубця, вченого в галузі аграрних наук, громадського і політичного діяча, народного депутата України четвертого – шостого скликань;

140 років з дня народження Івана Кучугури-Кучеренка, кобзаря, громадського діяча;

100 років з дня народження Євгена Стахіва, громадського і політичного діяча;

75 років з дня народження Андрія Антонюка, художника».

З такими доповненнями прошу проголосувати проект постанови за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пропоную провести запис: два – за, два – проти.

Від фракції «Блок Петра Порошенка» Саврасов Максим Віталійович.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Мельниченку.

МЕЛЬНИЧЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 193, Хмельницька область, самовисуванець). Прошу внести до списку Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, якому в цьому році виповнюється 100 років.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрій Береза від фракції «Народний фронт» передає слово Максиму Бурбаку. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, фракція «Народний фронт» буде підтримувати в повному складі даний проект постанови, адже це дуже важливі дати в історії України, і їх треба відзначати на державному рівні.

У цьому проекті постанови також є дата: 100-річчя проведення Буковинського віча. 3 листопада 1918 року в Чернівцях пройшло Буковинське віче, у результаті якого було проголошено Акт Злуки Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки, а згодом з великою Україною.

Вважаю, що таку потужну дату в історії Буковини і України треба відзначати на державному рівні. Упевнений, що за допомогою державного фінансування треба випустити пам'ятну монету і пам'ятну марку. Усі інші свята, які є у переліку цього проекту постанови, треба відзначати за підтримки держави, адже це відзначення історичних дат України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, зараз буде заключний виступ. Через 2 хвилини буде голосування. Я прошу всіх запросити до залу.

Від «Самопоміч» запрошується до слова Данченко Олександр Іванович.

ДАНЧЕНКО О.І. Фракція «Об'єднання «Самопоміч» буде підтримувати цей проект постанови. Але було б дуже добре, щоб усі ці відзнаки і події були не лише на папері, а й в історії, щоб, дійсно, проводилися навчання у школах і таке інше. Так, будемо підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я просив би не затягувати обговорення, давайте по 1 хвилині. Не було виступу від фракції «Батьківщина». Будь ласка, Євтушок.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» також буде підтримувати даний проект постанови. Я скажу, що серед переліку є дуже багато важливих дат, і це добре.

Більше того, це можливість місцевих державних адміністрацій, тобто виконавчої гілки влади, також органів місцевого самоврядування саме під час проведення таких заходів щодо цих пам'ятних дат дати змогу аматорам, місцевим митцям влаштовувати фестивалі, різні заходи, які закличуть наших людей до пам'яті про ті події, які передбачені в переліку.

Тому фракція «Батьківщина» буде підтримувати даний проект і закликає весь парламент зробити це одностайно. Прошу ставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Голова комітету наголошує, що більшість з цих пропозицій, які пролунали, враховано. Я надам йому підсумкове слово. Виступили від усіх груп і фракцій.

Будь ласка, 1 хвилину для підсумкового слова Княжицькому, і переходимо до голосування.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги, відповідаючи на цілу низку ваших запитань, хочу запевнити, що в остаточному тексті проекту постанови ті питання, які ви порушували, враховані. Враховані пропозиції щодо Кам'янець-Подільського вищого навчального закладу, інших визначних дат, про які ви згадували. Колега Севрюков звернув увагу на певну редакційну неузгодженість, яка стосується відзначення дня пам'яті жертв Голодомору.

Тому прошу проголосувати проект постанови за основу та в цілому з редакційними правками, що заберуть ці неузгодженості. Усі інші пропозиції враховано.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, усі пропозиції враховано, також і ту, яку щойно озвучив Княжицький, і ми переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2018 році» (№ 7274) з тими поправками, які озвучив для стенограми голова комітету Княжицький Микола Леонідович, і з техніко-юридичними правками за основу та в цілому. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 228.

Постанову прийнято.

Колеги, а зараз ми перейдемо до законопроекту з блоку питань соціальної політики. Голова комітету просила перенести його, але фактично ми вже готові до його розгляду.

Отже, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» ([№ 5027](#)).

Прошу підтримати розгляд даного законопроекту за скороченою процедурою. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 178.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань національної безпеки і оборони Пашинського Сергія Володимировича. Будь ласка.

ПАШИНСЬКИЙ С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Добрий день, шановні друзі! У бюджеті цього року передбачено будівництво понад 100 гуртожитків. Але ця програма реалізується лише зараз, і термін її реалізації, у кращому випадку, буде видно вже через рік.

Водночас у нас є інша проблема. У бюджеті передбачено компенсацію за піднайом житла офіцерам і курсантам, але в законі не передбачено компенсації за піднайом житла рядовому, сержантському та старшинському складу. Це неправильно і несправедливо.

Даний законопроект передбачає дуже просту річ: норму на компенсацію за піднайом житла, коли Збройні Сили не можуть забезпечити ані службовим житлом, ані казармами, розширити, крім офіцерів та курсантів, на рядовий, сержантський та старшинський склад.

Проект закону дуже простий. Комітет його одностайно підтримав. Прошу депутатів підтримати його за основу та в цілому. Єдине, там було зауваження фракції «Об'єднання «Самопоміч», я прошу його озвучити, і ми будемо підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Думаю, що під час виступів ви зможете озвучити.

Прошу провести запис: два – за, два – проти.

Народний депутат Одарченко від фракції «Батьківщина» запрошується до трибуни. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 183, Херсонська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, законопроект, внесений урядом, потрібно прийняти відразу в цілому і невідкладно, для того щоб він був терміново застосований. На даний час норми про право на житло для військовослужбовців не працюють, оскільки за фізичної відсутності вільних приміщень змусити владу виконати закон просто неможливо. Даний законопроект передбачає, що держава повинна відшкодувати

військовослужбовцям витрати за оренду житла, якщо житла не було надано.

Проте, шановні колеги, необхідно не лише прийняти цей законопроект, а й передбачити кошти на його виконання. На жаль, уряд уже не раз обманював військових, обіцяючи їм покращення соціального становища, а згодом відмовляючись від своїх слів. Наприклад, 30 серпня 2017 року було прийнято Кабінетом Міністрів постанову № 704, за якою з 1 січня 2018 року повинні були бути підвищені заробітні плати та пенсії військовослужбовцям. Але 28 грудня уряд вирішив зекономити на захисниках України і відклав введення в дію цієї постанови. Уявіть собі: люди вже розраховували на ці кошти, вони очікували їх, і раптом уряд каже, що вони слово дали, вони його й забрали. Тому неможливо допустити, щоб із житлом сталося те саме.

Давайте проголосуємо за цей проект закону в цілому. А після обіду уряд обов'язково мусить подати новий законопроект про внесення змін до Державного бюджету та передбачити фінансування такого закону. Прошу голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Об'єднання «Самопоміч» Ярослав Маркевич передає слово народному депутату Пастуху. Будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, самовисуванець). Шановні колеги, чому виникла потреба прийняття такого закону? Раніше військовослужбовці, солдати, старшини, сержанти розміщувалися в казармах, службовому житлі, а офіцери мали можливість жити в орендованих квартирах або отримувати піднайом. Але через те, що на сході України фактично було знищено більшість військових частин, і враховуючи те, що, нарешті, ми зрозуміли, що наша загроза і наш ворог – це не Захід, не Європа і не весь цивілізований світ, а Росія, це зумовило змінити доктрину нашого захисту і перемістити деякі військові частини із заходу на східні терени України, відповідно на сьогодні виник брак житлових приміщень, а саме казарм у військових частинах.

Завдяки тому, що ми, нарешті, виділили достатній фінансовий ресурс, Міністерство оборони почало будівництво цих військових містечок, казарм. Але нестача приміщень зробила фактично бездомними великі об'єднання, великі підрозділи, які на сьогодні не мають постійних місць дислокації. Тому потрібно дати можливість Міністерству оборони укладати договори про оренду житлових приміщень для солдатів, сержантів, старшин чи виплачувати їм компенсацію за піднайом.

Фракція «Об'єднання «Самопоміч» виступає за те, що, дійсно, цей законопроект потрібно підтримати за основу та в цілому лише з однією техніко-юридичною правкою. У чому вона полягає? Міністерство оборони подало законопроект, за яким військовослужбовці можуть розміщуватися безкоштовно в казармах, у разі відсутності такої можливості – наймати житло чи отримувати компенсацію за піднайом. Це призвело до різнотлумачення: можуть безкоштовно розміщуватися в казармах або орендувати чи можуть небезкоштовно розміщуватися. Тобто це може призвести до того, що перед військовими ще можуть виникнути питання фінансового зобов'язання за розміщення в казармах. Для того щоб прибрати це різнотлумачення, пропонуємо слово «можуть» виключити.

Міністерство оборони і комітет підтримує цю пропозицію. Тому прохання цей законопроект підтримати з цією пропозицією за основу та в цілому, не направляючи його на друге читання, тому що ця проблема існує вже три роки.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ми завершили обговорення. Прошу всіх займати робочі місця. Ще надам 1 хвилину від Радикальної партії. Тобто через 1 хвилину буде голосування.

Народний депутат Лінько від Радикальної партії. Через 1 хвилину відбудеться прийняття рішення. Прошу зайти до залу, зайняти місця і підготуватися до голосування.

Будь ласка, пане Лінько.

ЛІНЬКО Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ,

Радикальна партія Олега Ляшка). Фракція Радикальної партії, безумовно, підтримуватиме цей законопроект, і приймати його треба якомога швидше, тому що підтримка військовослужбовців і забезпечення їх житлом – це є основою для того, щоб у нас була професійна армія, щоб люди залишалися служити, щоб військовослужбовці знали, що їх сім'ям є де жити.

Ми пропонуємо таку програму розробити, і з кожним роком збільшувати державні видатки на підтримку і на будівництво житла для військовослужбовців. У цьому році ми вперше домоглися, щоб рятівникам ДСНС було виділено 100 мільйонів гривень на будівництво житла. Це вперше за останніх, мабуть, 10 років. Але, безумовно, цього недостатньо, і ми будемо наполягати, щоб і військовослужбовці, і рятівники, і правоохоронці, які захищають нашу воюючу країну, були забезпечені житлом. Тому що не буде людина працювати за копійчану зарплату, якщо в неї не буде житла. Безперечно, проблеми військових пенсіонерів, які вчора мітингували, – це також пріоритет для нашої партії і для всієї Ради. Нам потрібно розв'язати проблеми військових пенсіонерів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, голова комітету просить чітко для стенограми зазначити поправки, з якими ми будемо голосувати. Але, будь ласка, дуже коротко.

ПАШИНСЬКИЙ С.В. Я бачу бажання залу проголосувати за основу та в цілому. Тоді, пане спікер, ми внесемо ще одну поправку про те, що закон набирає чинності з моменту підписання його Президентом, тому що зараз у тексті написано, що він набирає чинності з 1 січня 2019 року. Тобто закон вводиться в дію негайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усіма приймається. Переходимо до прийняття рішення.

Колеги, прошу підготуватися. Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (№ 5027) з поправками, які були озвучені для стенограми Пастухом і головою комітету Сергієм Пашинським, за основу та в цілому.

Підтримаємо українських військовослужбовців. Прошу голосувати.

«За» – 218.

Не всі встигли.

Колеги, запрошую всіх до залу, зараз поставлю на голосування пропозицію повернутися. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу. Дисципліна під час прийняття законів такого рівня має бути найвищою.

Прошу по фракціях показати голосування і запросити депутатів до залу.

Отже, я поставлю зараз пропозицію повернутися до голосування за даний проект. Цей законопроект стосується безпеки і оборони, він важливий для українських військовослужбовців, а нам доводиться до нього повертатися.

Отже, прошу всіх зайняти робочі місця і підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту закону № 5027. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 227.

Повернулися.

Прошу мобілізуватися. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (№ 5027) з поправками, озвученими для стенограми Пастухом і Пашинським, за основу та в цілому. Уважно, кожен голос має значення. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 230.

Закон прийнято.

Колеги, не виходьте, будь ласка, поверніться до залу. Я хочу до вас звернутися з проханням (про що я вже говорив зранку), щоб зал виявив волю і ми розглянули хоча б частину проектів постанов про вибори.

Звертаюся до всіх фракцій (я попереджав про це кілька разів), якщо всі визначилися, і це спільна позиція, прошу вас зараз підтримати пропозицію про те, щоб ми перейшли до розгляду тих проектів постанов.

Колеги, я ставлю на голосування пропозицію, щоб зараз ми перейшли до голосування питання про призначення окремих позачергових місцевих виборів, які чекають величезна кількість українських громад. Прошу підтримати, колеги. Голосуємо.

«За» – 206.

Можливо, не всі зорієнтувалися, колеги?

Іван Кириленко, будь ласка, 1 хвилина, і я поставлю ще раз на голосування цю пропозицію.

Будь ласка, Іване Кириленко.

КИРИЛЕНКО І.Г., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Безумовно, це питання треба вирішити. Це місцеве самоврядування, маса питань, делеговано скільки повноважень, бюджети і таке інше.

Андрію Володимировичу, виникла помилка: 29 квітня – уряд ухвалив розпорядження щодо чотирьох вихідних. Вибори 29 квітня будуть зірвані або матимемо надзвичайно низьку явку і не отримаємо волевиявлення виборців. Тому пропозиція – перенести вибори на 20 травня. Ми це питання узгодили з комітетом і з окремими фракціями. Давайте, щоб ми провели їх 20 травня, і все буде нормально. У залі голоси на це будуть.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я поставлю так, як запропонує комітет. Зараз головне, щоб були голоси в залі. Наскільки я знаю, комітет підтримує дану пропозицію. Тому прошу, колеги, мобілізуватися, зайти всім до залу і зайняти робочі місця.

Колеги, увага, не виходьте із залу. Я ще раз ставлю на голосування пропозицію, щоб ми перейшли до голосування про призначення окремих позачергових місцевих виборів. Прошу всіх підтримати.

Це питання не політики, це питання місцевих громад. Я прошу всіх сконсолідуватися і спільно підтримати. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 208.

Я пізніше ще раз поставлю цю пропозицію, колеги. Прошу провести політичні консультації. Нам бракує невеликої кількості голосів. Зараз пройдемо ще один законопроект, а потім ще раз поставлю цю пропозицію.

Послухайте, у мене є ще одна пропозиція, з якою до мене звернулися. У складі Лічильної комісії відбувається заміна за квотою. Є проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про Лічильну комісію Верховної Ради України восьмого скликання». Це технічна заміна, і є прохання, щоб ми розгляд цього проекту постанови перенесли на зараз. Наш побратим Євтушок включається до складу Лічильної комісії. Питання цілковито технічне, повністю усіма підтримується. Хто за те, щоб ми його перенесли... (*Шум у залі*). А, це організація роботи, не треба переносити. Однак проведемо щодо нього рейтингове голосування.

Колеги, я прошу Івана Крулька поінформувати нас щодо проекту постанови № 6620 (*Шум у залі*). Щодо чого?

Я знаю, давайте проведемо рейтингове голосування щодо цього проекту постанови (*Шум у залі*).

Тоді поясніть, пане Павле, про що йдеться. А потім я проведу рейтингове. Будь ласка.

ПИНЗЕНИК П.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»)*. Колеги, доброго дня! Прошу хвилину уваги. Якщо ви згадаєте, достроково припинив свої повноваження наш колега Шлемко Дмитро Васильович. Припинивши депутатські повноваження, він перестав бути членом Лічильної комісії. Це квота фракції «Батьківщина». Жодних суперечок з цього приводу чи якихось дискусійних позицій, наскільки я знаю, немає.

Велике прохання зосередитися і виконати наш обов'язок: заповнити квоту однієї з наших фракцій у Лічильній комісії.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, я проведу щодо цього питання рейтингове голосування, щоб бачити мобілізацію. Хто за те, щоб ми розглянули зараз проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про Лічильну комісію Верховної Ради України восьмого скликання» ([№ 6620](#)). Це технічне, нескладне питання. Прошу проголосувати. Підтримаємо наших колег.

«За» – 208.

Колеги, ще раз ставлю проект постанови № 6620 на рейтингове голосування. Прошу підтримати. Це технічне питання організації роботи Верховної Ради. Голосуємо.

«За» – 209.

Колеги, увага! Наступне питання, яке в нас стоїть у порядку денному – це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо надання об'єктам підводної культурної спадщини статусу Морського меморіалу» ([№ 2129а](#)).

Колеги, тут небагато поправок, це друге читання, тому я прошу вас не розходитися, залишатися на робочих місцях. Після того я ще раз поставлю пропозицію голосувати про позачергові вибори. Тому проведіть консультації. Я попередньо надам слово пані Олені Ледовських для виступу від комітету, і ми ще раз спробуємо повернутися до тих питань.

А зараз запрошую до слова Миколу Княжицького. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Пропонується до розгляду в другому читанні підготовлений Комітетом з питань культури і духовності проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо надання об'єктам підводної культурної спадщини статусу Морського меморіалу» ([№ 2129а](#)).

До другого читання було подано народними депутатами України сім поправок, з яких шість, на жаль, було відхилено, оскільки вони не відповідають меті запропонованих законодавчих змін.

Таким чином, законопроектом визначається термін «Морський меморіал», під яким варто розуміти об'єкт підводної культурної спадщини, місце масової загибелі людей, якому надається спеціальний статус, що передбачає його виключну недоторканність, крім потреб наукових досліджень та інвентаризації.

Порядок визначення та затвердження меж розташування об'єктів підводної культурної спадщини зі статусом Морського меморіалу визначається відповідною науково-практичною документацією.

Перелік об'єктів підводної культурної спадщини зі статусом Морського меморіалу визначається Кабінетом Міністрів України.

Власність Морського меморіалу визначається межами національної юрисдикції (у виключній (морській) економічній зоні, територіальному морі та внутрішніх водах України).

На об'єктах підводної культурної спадщини зі статусом Морського меморіалу забороняється проведення будь-яких форм діяльності, зокрема підводно-екскурсійної, крім потреб наукових досліджень або інвентаризації.

Прошу підтримати цей законопроект, особливо з огляду на важливість збереження української культурної спадщини на тимчасово окупованих територіях і в територіальних водах, близьких до тимчасово окупованих територій, мається на увазі Крим. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую.

Шановні колеги, до цього законопроекту, на диво, у нас дуже мало поправок, лише сім. Наскільки я бачу, немає одного з авторів поправок – пана Юрія Левченка. Я також не бачу, щоб були вимоги щодо поправок пана Голубова. Таких вимог немає. Тому, по суті, ми маємо зараз переходити до голосування за цей законопроект у другому читанні, бо ніхто не наполягає на цих своїх поправках.

Колеги, я дуже прошу повернутися до сесійної зали, зараз відбудеться дуже важливе голосування. Голова комітету пояснив значення цього законопроекту. Мова йде про те, щоб ми всі наші важелі

використали для того, щоб зберегти культурну спадщину на тимчасово окупованих територіях, у тому числі йдеться про Морський меморіал.

Я прошу всіх колег повертатися до сесійної зали, і буквально за 30 секунд відбудеться голосування.

Колеги, я ще раз оголошую: ми не йдемо по поправках, бо просто немає бажаних. Навпаки, ми зараз виходимо на голосування. Я прошу всіх повертатися до сесійного залу. Зараз ми чекаємо, колеги повертаються – і ми голосуємо.

Шановні колеги, буквально за кілька секунд ми переходимо до цього дуже важливого голосування. Я нагадую, що мова йде про розгляд у другому читанні проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо надання об'єктам підводної культурної спадщини статусу Морського меморіалу».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, готові до голосування? Прошу зайняти робочі місця. Це питання підтримують усі фракції, групи, народні депутати. Давайте мобілізуємося і підтримаємо Комітет з питань культури і духовності.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо надання об'єктам підводної культурної спадщини статусу Морського меморіалу» (№ 2129а) в другому читанні та в цілому. Колеги, уважно! Займіть місця. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 214.

Не встигли.

Зараз я поставлю на повернення.

Колеги, займіть, будь ласка, робочі місця, запросіть депутатів до залу.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 90, «Народний фронт» – 56, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 17, Радикальної партії – 17, «Батьківщина» – 9, «Воля народу» – 1, «Відродження» – 4.

Колеги, давайте мобілізуватися. Я прошу всіх зайняти робочі місця. Зараз поставлю пропозицію про повернення. Будь ласка, заходимо до залу.

Пане Олегу, якщо можна, поверніться до залу, будь ласка. Зараз я поставлю, до речі, пропозицію про перенесення законопроекту щодо пожежних машин.

Отже, ставлю на голосування пропозицію повернутися до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо надання об'єктам підводної культурної спадщини статусу Морського меморіалу» (№ 2129а). Прошу проголосувати. Прошу підтримати повернення. Кожен голос важливий. Голосуємо.

«За» – 221.

Колеги, будь ласка, поверніться до залу, не випускайте із залу депутатів. Запросіть депутатів до залу. Колеги, я поставлю ще раз на підтримку. Бракує п'ять голосів, кожен голос має значення. Хлопці, поверніться до залу на робочі місця. Я прошу всіх підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо надання об'єктам підводної культурної спадщини статусу Морського меморіалу» (№ 2129а). Прошу підтримати. Кожен голос має вагу. Колеги, уважно голосуйте.

«За» – 226.

Тепер голосуємо. Колеги, запросіть усіх до залу, займіть робочі місця, будь ласка.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо надання об'єктам підводної культурної спадщини статусу Морського меморіалу» (№ 2129а) в другому читанні та в цілому.

Прошу підтримати, кожен голос має значення. Колеги, голосуємо.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Колеги, закон прийнято.

У мене прохання, щоб ми знали, як нам далі працювати, ще раз спробувати проголосувати питання щодо призначення окремих позачергових місцевих виборів, а потім я оголошу перерву.

Отже, колеги я прошу всіх залишатися на робочих місцях. Після заяви від двох фракцій я попрошу виступити Олену Ледовських. Потім ми знову спробуємо перейти до голосування за дочасні вибори. Через 3 хвилини відбудеться голосування, не розходьтєся.

Заява від фракцій Радикальної партії та «Об'єднання «Самопоміч», 3 хвилини.

ЛЯШКО О.В. Фракція Радикальної партії хоче зробити важливу для всіх українців і присутніх у цьому залі заяву.

Шановні колеги, як ви знаєте, днями набрав чинності (наша команда за це голосувала) реєстр неплатників аліментів. Майже 1 мільйон дітей в Україні живуть без батьків, і ті батьки, які кинули їх, не платять аліментів. Зараз у цьому реєстрі понад 70 тисяч людей, які народили дітей, але аліментів не платять – совісті у них немає. По закордонах їздять, майно собі купують, а аліментів не платять, кинувши дитину напризволяще.

На жаль, у цьому списку виявилися наші колеги, колишні міністри і діючі народні депутати. Перелічити цих депутатів не вистачить півдня. Тому я хочу звернутися до тих депутатів, які сидять у цьому залі й не здатні заплатити аліментів на свою дитину. Що ви можете зробити дітям українців, якщо ви власної дитини не можете прогодувати, кинули напризволяще, якщо ви відмовилися від її виховання?

Тому від нашої команди вимога до народних депутатів України, які кинули власних дітей, не годують їх, не платять аліментів, при цьому не побираються, хорошо живуть, розкошують, а на власну дитину грошей у них немає, – скласти депутатські мандати. Аморально, нечесно і лицемірно тримати депутатський мандат, коли ти не можеш прогодувати власної дитини.

Ми вимагаємо від Голови парламенту вилучити заробітну плату в цих депутатів і направити на відшкодування аліментів дітям, яких вони прирекли на голод, холод і на нещасне життя.

Ми звертаємося до жінок, яких кинули їхні чоловіки і залишили дітей напризволяще. Хто з чоловіків не платить аліментів, пишіть до мене. Ми знайдемо цих лицемірних євнухів і примусимо їх виплатити вам аліменти, щоб ваші діти були в теплі й добрі.

Зрозуміло, що на аліменти дитину на ноги не поставиш, але це питання совісті та принципу. Якщо ти кинув власну дитину й не можеш її прогодувати, що ти можеш зробити для дітей українців? Тому складіть мандати, лицеміри! Не брешіть людям, якщо не можете прогодувати власної дитини, ви так само нічого не здатні зробити для всього українського народу. Ідіть геть звідси, брехуни!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, як я і обіцяв, зараз відводиться 1 хвилина для Олени Ледовських, представника комітету, щодо питання по виборах. Потім ще раз поставлю на рейтингове голосування питання Лічильної комісії, воно не добрало всього кілька голосів.

Прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця, зараз відбудеться голосування.

Будь ласка, Олено, 1 хвилина.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»)*. Колеги, навряд чи в мене вийде так емоційно, як у Олега Валерійовича, але я хочу продовжити тему ганьби і запросити кожного народного депутата сьогодні проголосувати за ці проекти постанов, які вносить Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. Ми дев'ятий раз вносимо на розгляд Верховної Ради проекти постанов, пов'язані з виборами до місцевих рад, і дев'ятий раз у нас не виходить сьогодні проголосувати це в сесійній залі.

Я ще раз хочу звернутися до кожного народного депутата. У нас є 99 проектів постанов щодо виборів сільських (селищних), міських голів і депутатів до місцевих рад. Протягом цього року ми ні одній

сільській (селищній), міській раді, яка потребує виборів, жодного разу не дозволили ці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд, будь ласка.

ЛЕДОВСЬКИХ О.В. Дякую кожному народному депутату, який сьогодні дасть можливість провести вибори до місцевих рад, які їх потребують, проголосувавши за цю пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, я зараз поставлю ще раз пропозицію про те, щоб ми перейшли до розгляду питання щодо виборів. Потім ще раз поставлю пропозицію рейтингового голосування стосовно Лічильної комісії. Я прошу лише зайняти свої місця, не виходити із залу.

Отже, ставлю першою пропозицію рейтингового голосування щодо проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про Лічильну комісію Верховної Ради України восьмого скликання», про що доповідав Павло Пинзеник. Прошу всіх підготуватися і взяти участь у голосуванні.

Хто за те, щоб ми перейшли до його розгляду. Прошу підтримати. Голосуємо. Лічильна комісія – технічне питання організації роботи Верховної Ради.

«За» – 209.

Немає голосів.

Колеги, тепер я прошу всіх мобілізуватися і проголосувати за те, щоб ми могли перейти до призначення окремих позачергових місцевих виборів. Колеги, я дуже прошу, кожен голос зараз буде мати значення. Це питання місцевих громад, які чекають цих виборів, це питання, яке ми дев'ять раз переносили, це відповідальність загальнодержавна. Я прошу всіх підготуватися до голосування і проголосувати.

Колеги, голосуємо за те, щоб ми зараз перейшли до призначення окремих позачергових місцевих виборів.

Прошу підтримати. Займіть робочі місця. Голосуємо, колеги.

«За» – 215.

Одинадцять голосів.

Колеги, ще раз покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Колеги, спробуємо ще раз. Зможемо мобілізуватися?

У мене заява на перерву, але я її оголошу після. Отже, колеги, я ще раз ставлю пропозицію, щоб ми зараз перейшли до питання про призначення окремих позачергових місцевих виборів. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 206.

Недостатньо голосів.

Колеги, перед тим як перейти до наступного питання порядку денного, надійшла заява від двох фракцій «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт». Запрошую до виступу Ірину Луценко.

Будь ласка, пані Ірино, 3 хвилини.

ЛУЦЕНКО І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, мені дуже приємно подякувати фракції Радикальної партії на чолі з Олегом Ляшком за те, що він так опікується питаннями виплати аліментів українським дітям.

На сьогодні понад 570 тисяч сімей, що мають одну, дві, три дитини, які виховуються одним батьком, потребують цієї допомоги, більше 2 мільярдів гривень заборговано.

Але хочу нагадати шановному парламенту і шановному суспільству, що авторами й ініціаторами цього проекту закону були представники коаліції «Блок Петра Порошенка «Солідарність» і «Народний фронт». Я прошу поаплодувати нашим народним депутатам (*Оплески*). А також фракція Радикальної партії брала активну участь у цьому. Хочу подякувати «Самопоміч» (тримають руку), всім фракціям, які

голосували, зокрема шановній фракції «Батьківщина». Дуже прошу вас подякувати всім.

Цей список злісних неплатників аліментів запрацював в Україні. Починаючи з березня, ми разом з міністром юстиції Павлом Петренком (я також хочу йому подякувати, тому що міністерство долучилося дуже активно до цієї роботи) виїжджатимемо в регіони з виконавчою службою, яка проводитиме відповідну роботу з цього приводу.

Разом з тим, шановні народні депутати, хочу закликати вас. Сьогодні голосуватиметься проект закону стосовно торгівлі людьми, за яким велика частина українських дітей потрапляють під торгівлю органами. Маючи такий серйозний резонанс і таку допомогу та підтримку парламенту, користуючись нагодою, подякую вам за прийняті закони щодо домашнього насильства. Фракція «Блок Петра Порошенка» і багато інших депутатів були авторами закону про криміналізацію домашнього насильства, щодо торгівлі людьми і сексуальної експлуатації. Прошу так само активно долучитися до голосування після обіду.

Дякую всім народним депутатам. Чужих дітей не буває.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, прошу зайняти робочі місця. Ще була одна пропозиція від фракції «Блок Петра Порошенка», щоб ми перенесли розгляд проекту Закону «Про внесення змін до статті 2 Закону України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та реєстрації транспортних засобів» щодо вдосконалення норм Закону України». Повідомили, що повністю є підтримка залу. Я поставлю зараз пропозицію щодо перенесення.

Прошу колег взяти участь у голосуванні проектів законів [№ 5470](#), [№ 5470-д](#) щодо швидких допомог. Голова комітету Южаніна також повернулася. Андрій Антонищак не раз порушував це питання на Погоджувальній раді. Тому я прошу всіх зайняти робочі місця. Воно є в порядку денному. Пропозиція – перенести.

Отже, прошу підтримати пропозицію перенести його розгляд на зараз. Прошу підтримати.

«За» – 194.

Щоб поставити його першим після перерви, колеги, давайте ми проголосуємо. Давайте мобілізуємося. Ви зможете протягом обіду розібратися. Отже, пропозиція, щоб ми першим після обіду поставили законопроект № 5470. Прошу мобілізуватися. Це прохання і комітету, і народних депутатів. Прошу підтримати дану пропозицію. Голосуємо.
«За» – 193.

На жаль, недостатньо голосів.

Колеги, у нас ще у порядку денному стоять дуже важливі три проекти постанов про проведення парламентських слухань: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні», «Національна інноваційна система: стан та законодавче забезпечення розвитку», «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні». Дуже важливо, щоб ми ці проекти постанов прийняли сьогодні.

Колеги, ми, очевидно, не встигнемо до обіду ввійти в питання. Лишилося всього 5 хвилин. Тому в мене дуже велике прохання до колег о 16 годині прибути до залу, щоб невідкладно перейти до розгляду цих проектів постанов.

Хочу зачитати також важливу інформацію. На прохання комітету уточнюю для стенограми щодо голосування за проект Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» ([№ 5027](#)).

Набрання чинності законом має відбутися з дня, наступного за днем його опублікування, що відповідає Конституції України. Примітка: було оголошено, що після підписання. Це поправка, яка була озвучена Пашинським, але вона уточнюється: наступного дня за днем його опублікування, що відповідає Конституції України.

Ми змогли до обіду прийняти велику кількість важливих рішень. Але нагадую, після обіду не менш важливі рішення: і завершення розгляду блоку питання культури, і проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної

відповідальності за сприяння вчиненню самогубства» і проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та деяких інших законів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави». Це документи, які мають важливе соціальне значення. Тому закликаю всіх о 16 годині прийти до залу.

Нагадую, у разі низької дисципліни буду публікувати в «Голосі України» відсутніх народних депутатів. Сподіваюся, що ми після обіду будемо працювати так само ефективно, як і до обіду.

Усім дякую за активну та плідну роботу. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Зустрічаємося в залі о 16 годині.